

articles i reportatges

Crònica de boxa

Max Schmeling, campió del món

L'alemany Max Schmeling i l'americà Jack Sharkey, protagonistes del primer combat per al campionat mundial de totes les categories que han estat adjudicat, per "fouled".

Ja tenim campió del món dels pesos màxims. L'alemany Max Schmeling Adolf Otto Schmeling ha aconseguit l'ambiciós honor. La seva victòria, però, no pot dir-se satisfactòria ni els seus mèrits acrítics satisfactoris. Segons les referències que tenim del combat, quan es produí el cop baix—als dos minuts cinquanta-quatre segons del quart round—que motivà la desqualificació de Jack Sharkey i per tant la fi del combat, l'ex-mariner de Boston portava un considerable avantatge en la puntuació, i tot feia preveure que Schmeling no acabaria el combat.

És la primera vegada que el títol màxim és adjudicat per cop baix, i feia trenta anys que aquest títol el detenien pugilistes dels Estats Units. Tommy Burns, el 23 de febrer de 1906 el guanyà per a Austràlia en batre Marvin Hart per punts en vint repeses. Però el formidable negre Jack Johnson el va recuperar a Sidney (Austràlia) el 26 de desembre de 1908, en batre Burns en un combat que la policia va deturar al catorze round. Des d'aleshores va passar de Jack Johnson a Jess Willard (Havana, 5 d'abril de 1915, per k. o. en 26 repeses), de Jess Willard a Jack Dempsey (Toledo—Ohio—Estats Units, 4 de juliol de 1919, per abandonament en tres rounds), i de Dempsey a Gene Tunney (Philadelphia, 23 de setembre de 1926, per punts en deu rounds). El títol ha estat vacant des de l'any 1928. Tunney va retirar-se després d'haver-lo defensat amb èxit davant Jack Dempsey i Tom Heeney.

El campió d'ara va néixer a Klein Lucklow, petita població de prop de Berlin, el 28 de setembre de 1905. El seu pare era pescador i els seus familiars el volien encarrillar pel mateix ofici, però Max va guanyar els primers jornals com a dependent d'oficina. A la casa on treballava el van acomiadar perquè la seva exagerada afició al futbol, a la lluita i a la natació el distreïen del seu treball. El seu debut en la boxa data de l'any 1924. Va fer pocs combats com a amateur, i necessitat de diners, va debutar com a professional aquell mateix any. Va guanyar el seu primer combat per k. o., i d'aleshores fins ara n'ha fet cinquanta-tres, dels quals n'ha guanyat vint-i-vuit per k. o., dotze per punts, tres per desqualificació, dos per abandonament i un per k. o. tècnic. Ha fet tres vegades match nul, i ha estat batut quatre cops, dos per abandonament, un per punts, i l'altre per k. o. A aquesta desfeta per fora de combat no se li pot donar massa importància degut a què es produí a la primera repesa (Frankfurt, 25 de febrer de 1928, a mans del gitano anglès Gipsy Daniels), i ja és sabut que quan un boxador encara no està

escalfat és molt fàcil posar-lo k. o. Max Schmeling aconsegui una gran popularitat a Amèrica per la seva extraordinària semblança amb Jack Dempsey, fins al punt que per espai d'uns mesos molts cronistes americans, enemics de tot el que sigui d'Europa, el coneixien per "la imitació alemanya de Dempsey". A Amèrica hi ha fet solament set combats, els quatre primers contra perfectes desconeguts i els altres tres contra Risko, Paulino i Sharkey. És, doncs, el pes fort que s'ha enfilat amb més facilitat. El dia que va batre Risko (1 de febrer de 1929, per k. o. tècnic en nou rounds), la seva fortuna ja va ésser feta. Aquest triomf li valgué el combat amb l'ucrainià (27 de juny) al qual vencé per punts en quinze repeses. No li ha estat necessari fer cap més combat per a arribar a acarar-se a Sharkey pel títol. S'ha passat prop d'un any sense combatre, i això, a judici de molts, l'ha d'haver perjudicat forçosament. En aquest interval de temps ha fet exhibicions en teatres i music-halls de l'Amèrica del Nord, i ha fet una llarga estada al seu país. El combat amb l'ucrainià li va produir 71.000 dòlars, amb el rèdit dels quals ha pogut viure sense haver-se d'estar de res. És solter, i quan els periodistes li han preguntat si hi havia cap dona al món que li interessés, ha contestat sempre: "Només tinc una gran amiga: la meua mare. És l'única dona que m'interessa". Amb tot, en més d'una ocasió s'ha dit que estava enamorat de l'estrella cinematogràfica Clara Bow, amb la qual pensava casar-se de seguida que arribés a campió del món.

Referent al títol que ara acaba de guanyar, Max Schmeling ha dit sempre que si aquesta ocasió d'ara arribava, no tindria cap mica d'inconvenient de posar-lo en joc sempre que el que vulgués lluitar amb ell acredités mèrits suficients. Les declaracions fetes després del combat amb Sharkey posen de manifest que Schmeling pensa igualment que abans d'ésser campió, ja que ha manifestat que està disposat a concedir-li una revenja. És de creure que s'arribarà a una segona topada Sharkey-Schmeling, ja que tot l'interès dels americans radica a provar de recuperar el títol. Hi ha hagut cronistes que han recordat certes declaracions fetes per Tunney i Dempsey, en les quals els ex-campions asseguraven que si el títol màxim anava a parar a mans d'un europeu, torarien al ring a defensar l'honor patri. Admetem que Tunney i Dempsey expressessin en aquestes declaracions el seu sentit. Creiem, però, que ara que ha arribat l'ocasió veuran les coses de manera ben diferent. Ni l'un ni l'altre no són ja massa joves. Dempsey compleix avui 35 anys, i Tunney en té 32, ja que va néixer el 25 de

Una crònica interessantíssima de "L'Auto"

La propaganda nacional per l'esport

¿Què diríeu d'un industrial que menyspreés la utilització de les màquines noves i perfeccionades instal·lades a la seva fàbrica per no desarrar-se dels procediments de la rutina? ¿Què pensariu d'aquest mateix home si refusava els bons serveis d'un personal nombros, abnegat i entusiasta, al qual per a tot encoratjament n'hauria prou amb fer conèixer la raó del seu esforç i la utilitat de la seva funció? ¿Com qualificaríeu, en definitiva, aquest inconscient si, a més per a fer cara a la competència no acceptava tots els avantatges d'una propaganda moderna, eficaç, necessària a la prosperitat i al bon nom de la casa, i, el que és millor, gratuïta?

França és com aquest industrial. Té entre les seves mans una màquina nova, brillant, a punt de donar resultats immediats: la màquina esportiva.

Per a fer-la funcionar té a la seva disposició obrers de primer ordre: els esportistes.

Per a la seva publicitat, per a la propaganda a l'estranger, posseeix un mitjà únic i d'un abast considerable: l'esport.

Però la màquina esportiva, els esportistes i l'esport no tenen solament qualitat. Tenen un gros defecte: el de no necessitar d'altres despeses que les d'una activitat intel·ligent per a l'exploració racional de tots els seus avantatges.

Es retreu amb freqüència als esportistes francesos que no defensen els seus colors amb la suficient empenya i acuradament en els encontres internacionals. Se'ls acusa de no preparar amb la necessària cura i perseverança els matches que han d'enfrontar-los als atletes dels països estrangers.

Són justificades aquestes crítiques? És precisament als atletes a qui han d'adreçar-se?

No. Els esportistes francesos no veuen més que l'atracció del joc en l'esport. Jugar és divertit-se: que es guanyar, millor: que es perdi, pitjor. Això no té cap importància. I mentre no es faci comprendre als esportistes la necessitat de fer entrar en l'esport internacional quelcom més que la diversió i el plaer, els esportistes estaran en el cert.

L'esport, propaganda nacional, és el ressort dels que governen França i tenen el desig de mantenir el seu prestigi en el món. A aquestes correspon la tasca de fer saber i comprendre als atletes que en llurs muscles hi ha una part del patrimoni moral de la nació. Són ells els qui han d'intervenir per desenvolupar el sentiment de la Pàtria en el cor dels homes que representen en el món les qualitats de la força, resistència i destresa de la raça francesa.

Aquí cal fer una reeducació de la massa. Quan se situa a les multituds en presència del mot "Pàtria" aquestes no l'entenen. O, més exactament, no el volen comprendre, car de molt temps ençà s'ha fet d'aquest mot el sinònim de la guerra, de la sang i de les canonades. Si ara s'els explica que Pàtria és també una altra cosa, si se'ls explica que posseir el sentiment de la Pàtria és tenir sobretot el desig de veure el seu país culminar en tots els dominis de la indústria, de l'art i de l'esport, aquest sentiment renaxerà ràpidament. Car en el món no hi ha home que no estimi la seva terra i que no tingui interès en voler assegurar per a ella els atributs de la noblesa, de la grandesa i de la força. El que hi ha únicament són homes que no estimen la guerra i el diàleg i sense significació.

Desvetllar el patriotisme dels atletes francesos; servir-se de l'art per a la propaganda francesa; heus ací una palanca senzilla, poderosa, i fàcil de fer moure amb un sol dit.

maig de 1898. Quant a aquest darrer s'ha dit innombrables vegades que sempre havia considerat la boxa com a mitjà per a arribar a aconseguir una fortuna, i és de suposar que ara que la té i que és casat amb una multimilionària no s'avisdrà a deixar la seva vida púdica i regalada pel punt de privacions que caracteritzen la dels boxadors. A més, si les ressenyes que ens han donat les agències s'ajusten a la veritat, no cal pas que els dos ex-campions tornin al ring. Amb el propi Sharkey n'hi haurà prou per a fer tornar el títol als Estats Units.

Heim escrit, en començar, que aquest triomf de Schmeling no pot haver convingut ni els seus partidaris més acrítics. Convenim, doncs, que aquest combat no ens ha donat el millor pugilista del món. Però, si més no, haurà servit per a posar fi a la situació anàrquica que regnava entre els pesos forts d'ençà que Gene Tunney va abandonar el títol.

QUENSBERRY

Una palanca que permetria manobrar sense esforç a milions d'homes. Però hom la descuida a causa de la seva mateixa senzillesa, que li cóna una aparença pueril.

L'Estat, que sap fer una propaganda agradable per a la recruta de tropes colonials que tan cares li costen, ¿no podria també fer una propaganda per a induir els esportistes, que no li costen res, a donar-se compte de l'importància en el balanç moral de la nació?

No obstant, aquí no hi ha res a innovar. De fa molt temps que els estrangers ens han avançat en aquest camí. Els exemples no hi manquen pas.

Sols cal veure l'atenció que Itàlia dedica als encontres internacionals i les sancions que no vacilla a aplicar a aquells dels seus atletes que havent acceptat l'honor de representar-la es conduïen en forma que minvi el seu prestigi.

Els estrangers tenen els seus Arne Borg, els Weismüller, els Nurmi, que al seu país són sols considerats com a atletes de vàlua, sinó també encoratjats i voltats d'honors i atencions com els abanderats.

Nosaltres tenim els Taris, Chaureguay, Lacoste, Carpentier, Rigoulot. Que fem per ells? No-res. Que s'arreglin ells mateixos. Si ells fracassen, pitjor; que se'n surten, millor. Però mai no els facilitarem la seva tasca, i mai tampoc no els serà agrat oficialment l'èxit que coroni llurs esforços.

No obstant, un Carpentier, un Cochet, un Palou, un Rigoulot, fan més pel prestigi del nostre país que molts diplomàtics. ¿No es deia, encara no fa gaire, que si l'equip de rugby de França hagués triomfat del d'Anglaterra, la nostra nació hauria estat en millor posició en la Conferència de Londres?

I no creieu que això sigui una banalitat. Està provat que per l'esport es poden crear relacions i moviments d'opinió favorables a tot un poble. L'acció, la gesta, la força, l'impressió, més l'espirit de les masses que els descobriments en els dominis científics i que les obres mestres en els dominis de l'art. Això és deput a què aquelles, a conseqüència de la seva immediata tangibilitat, tenen una força de penetració més repentina, mentre que les altres exigeixen temps i paciència per a revelar-se i fer-se comprendre i apreciar. De si d'aquest estat de coses ens n'hem de felicitar o bé ens n'hem de dolre, ja és una altra qüestió. Els fets existeixen, innegables, i el millor que es pot fer és tractar de treure'n profit.

fat divers

Una crida

Si jo encapçalava aquest comentari amb una apel·lació que començava "Lectors i gent amants de la terra nostra", tinc la seguretat que els que en voldríem llegir esclamaríen: "Al, Mare de Déu, quin xafec que es prepara!"

Almenys, aquesta és la impressió que m'ha fet a mi una crida que tinc a la vista i que comença: "Tot cosa i gent amants de la terra nostra", hi surten totes les coses dites i repetides, de tant que ho han estat ja no signifiquen res en tots els documents floridescos dels "aficionats" a complir la prosa planera i simple en la qual poden ésser exposats tots els sentiments i totes les coses d'aquest món i de l'altre. Des de la sardana de la Pàtria a la fontana virollera de brollar gentil i els embadimonis amb les bel·leses que Natura ofereix, des de la lectura de la pedra milenària a l'ideal que ens guia per pobles i vilatges i als inspirats orfeons que us oferiran tendres cançons de la nostra terra, tota la literatura d'aquesta mena hi ha estat abocada per acabar amb l'efortiment de fruir el goig d'un dia de sincera germanor i ànimes renovadores.

A les redaccions dels diaris d'això en diem lèxic de correspondents. Un setenta per cent de les correspondències comencen, i habitualment totes les gaulettes i notes pregades, arriben redactades en aquest to abundant i absurd, sovint per anunciar o ressenyar els actes més insignificants que podrien ésser consignats netament i clarament en dues ratlles.

"Tal i tal i gent amants de la terra nostra..." no pot ésser declarat amb veu de tro, amb altaveu i amb un timbal al costat, que quan ho haguem dit ho subratllaríem amb un redoble. Si després d'això us inolen simplement a ballar unes sardanes i escoltar uns orfeons, amb un llenguatge fet de tonades d'ocell, i no teniu completament atrofiat el sentit de l'humorisme, us clacarem a riure.

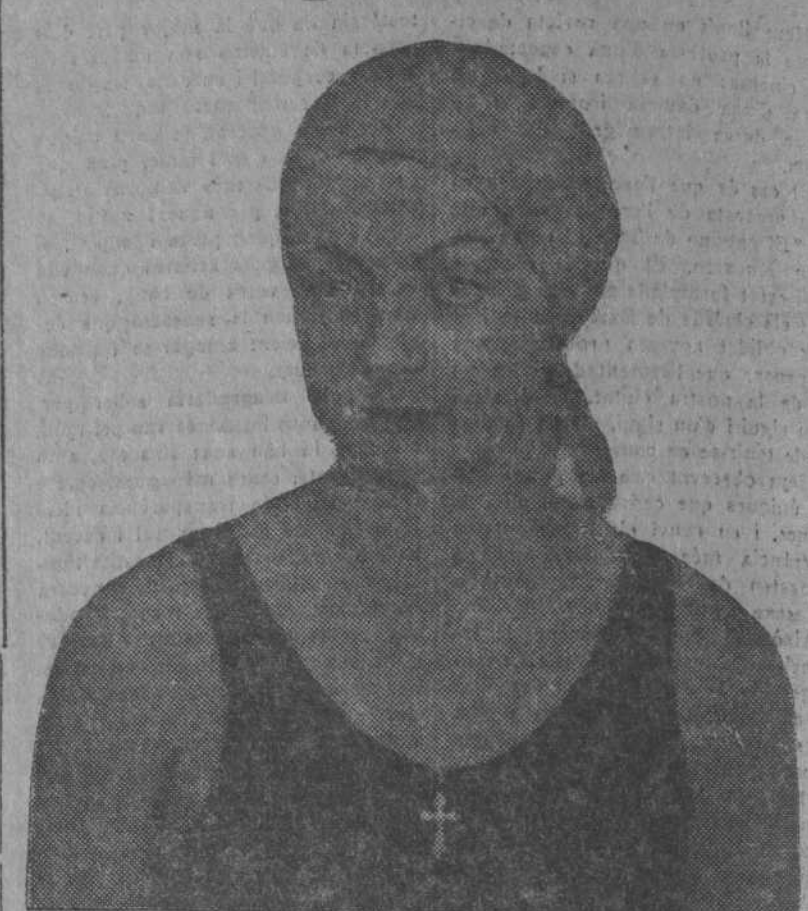
Signen la crida una bona dotzena d'entitats de tota mena. Hi ha en elles, pel cap baix, dos-cents associats, començant pel mateix que l'ha redactada, capaç de dir fidelment i fluïdament el que volen expressar, deixant-se de romanços i frases fetes. És que perquè un oplet tingui èxit és indispensable que la literatura de propaganda sigui una avocada?

J. F. PUIG

Dona catalana:
La teua llengua és la primera que els teus fills han de parlar i escriure.

Una nedadora meravellosa

La campiona es posarà a plorar!...

SOLITA SALGADO

Fa cinc anys vaig fer a la Rotonda, a París, una entrada de cavall sicilià. Sabates ferrades, bandes a les cames, pantalons de vellut, gresoi de llana amb coll de "passa-muntanyes". Acabava de passar la frontera per Nària i Nou Creus, deixant darrera meua una mà de policies amb un pam de nas.

Josep Pla, que en aquell moment era "macianista", em rebé amb entusiasme i em presentà als seus companys: Doctor Escaló, escultor Dunyac... Charles Espià, senyor Salgado...

El senyor Salgado era, en aquell moment, un de tants sud-americans residents a París. Casat, pare d'una nena de deu anys. Solita, com ell li deia.

Ara, el senyor Salgado, i de seguida es veu, és el pare de la campiona de França de natació, recordwoman d'Europa. Candidata al títol de campiona mundial: Mademoiselle Solita Salgado.

Aquesta nena, veritablement excepcional, ha batut un rècord d'Europa a l'edat de quinze anys i està, sobre la distància de mil metres, a 8 segons del rècord mundial. La nova, francament, sorprenent en gran manera. El senyor Salgado, petit i desnerit, és més aviat el tipus d'un cul de café que d'altra cosa. Vaig anar-lo a trobar al seu hotel de la rue La Grange Chaumière (situat exactament a 37 metres de la Rotonda) per tal que em donés la clau del misteri.

El senyor Salgado, en la intimitat de la seva habitació, em contà una anècdota que ve perfectament al cas. A Colòmbia—digué—som molt humoristes. Ens agrada allò que se'n diu "bromes pesades".

Quan les gallines coven, per exemple, els posem, subrepticiament, ous d'ànec. Ja sabeu que els ànecs quan neixen el primer que fan és tirar-se a l'aigua. No us podeu imaginar els escarfalls que fa la il·lusió quan veu els seus fillets llançar-se a l'aigua. Una gallina nedant és francament una imatge que no manca de gràcia.

Doncs bé—continua el senyor Salgado—jo crec que en el moment que vaig procrear la meua filla, "l'omnipotent" (que segons totes les referències és colomiana) es lliurà a una prestidigitació del mateix gènere...

En tot cas, si Solita és campiona, no és pas "culpa" meua. Aquesta és l'explicació sobrenatural que Salgado, cul de café empedernit, dona del cas de la seva filla.

Solita fa sis anys que és a França, tres anys que neda a la piscina de la Gare, que és la piscina dels campions. Ella mateixa s'estranya dels magnífics resultats a què ha arribat.

Quan em llanço a l'aigua—em digué—ho faig sense cap mena d'esforç. Després, quan surto, m'assabento que he batut un rècord d'Europa.

I, en efecte, jo que he vist nedar a Solita, e l'entrenament que ara fa amb Taris i Barany per als records mundials, tinc aquesta impressió de facilitat.

Nedar és la seva funció natural. És prima, alta, té els muscles àgils i allargats. Un cor magnífic, una respiració lenta i regular. Els braços i les cames, en un impecable automatisme, batent l'estany callat de la piscina. Hom sent el xiuixet de

l'aigua que es parteix i l'escombrada, al voltant d'una boca de nena i d'uns ulls innocents.

Barany i Taris són del seu equip i tenen per ella una gran admiració. Per cert que quan vaig ésser presentat a Barany, en una d'aquelles presentacions tan divertides que es fan a l'aigua, un xic més que em nega, en saber que jo era barceloní. "Jo, en realitat, sóc de Figueres, però a l'estranger dic que sóc de Barcelona, perquè ja més senyor!"

Barany, visiblement ofès, em contà no sé quines històries del C. N. Barcelonès. Jo ho vaig plàyer sincerament, perquè el doctor Barany és el més simpàtic i el més formidable nedador del món.

—I doncs, Solita, què vol que els digui a les nedadores catalanes?

—Que tinguin perseverança, i sobretot que s'especialitzin en les carreres de mig fons i de fons, que són, al meu entendre, les que corresponen millor a la nostra constitució atlètica.

—Doncs si vostè té influència, faci possible la meua anada a Barcelona. Abans de partir cap a Colòmbia em faria tanta il·lusió nedar a Barcelona!

Veiem, senyors del C. N. Barcelona, faci aquesta sorpresa a Solita. Altament es posarà a plorar!

JAUME MIRAVITLES
(Campió del Rosselló de 1928. Qui fa el que pot no està obligat a més...)
París.

TANTS PER CENT... DESCOMPTES? COOPERADORS!!! FORTUNA!!!

SUBSCRIPCIO PRO-PRESOS

	Pesetes.
Suma anterior...	12.677'95
Francisco de P. Soler	5'
Comissió de cultura	
La Violeta de Clavé	
per a presos socials i polítics...	50'
Recapta, festa 29 de maig pro-presos socials, a Pineda	135'65
Recaptat dies 25 i 29 maig partits basket-ball i vullada del 31 a Calella...	452'56
Un grup de catalanistes de Cadaqués	13'25
Suma que segueix.	13.334'40

Humor, encara amb censura

El compromís en que ens trobem

No hi ha dubte que la cosa ens ha sobtat. El 26 de gener, dos dies abans que plegués el rom el general Primo de Rivera, qui hauria pogut imaginar que al cap de quaranta-cuit hores tot el poder del dictador seria tot i és que no hi comptàvem, aquesta és la veritat. Com que no fèiem cap esforç per treure'l, ens havíem anat resignant tant als terminis que el mateix Primo de Rivera donava en les seves notes oficiosas dient que si li quedaven encara trenta i cinquanta dies de Govern, que resulto que l'únic que no s'ho creia era ell, i en canvi nosaltres tots estàvem convençuts que d'aquests trenta o cinquanta anys no en podríem pas treure res. I com que mal podríem imaginar que el treguessin, el 26 de gener ho havíem arribat tot, menys que la Dictadura s'estava liquidant.

I així plora la criatura. De què el 26 de gener es vagi acabar el Govern dels sis anys quatre mesos i catorze dies, sense que s'ens hagués avisat. Ara estem fent el paper d'aquell oïdor que havia demanat la paraula, i

rien res, i ja fem tan poca por, que ni tan sols s'acut a ningú d'ells — com abans — de demanar que ens donin mitjana.

Ara, recordeu una llibertat que ja ens havíem fet càrrec de no veure mai més, perquè qui més qui menys tots ens pensàvem morir en plena Dictadura de Primo de Rivera, després d'unes dècades de Govern absolut, ens hem trobat nusos al mig del carrer, i no sabem què dir. Així no fa pel nostre braç, el nostre braç era la clau de la clau, on l'ombra ja afardir terrible els segons termes, i on pel fet que fa de protagonista un altre, la multitud no us pot cridar a compler.

Però, aquesta diàgnosi a part, aquests sis anys, si per una banda ens han fet més propaganda que la que haguéssim pogut fer amb un míting cada dia dels sis anys, quatre mesos i catorze dies que va durar la Dictadura, per altra el fet que la caiguda de la Dictadura ens ha agafat de sorpresa quan menys hi comptàvem, ens ha deixat una mica en descobert. I és que tots ens refonem que la feina pràctica del que tots predicàvem clandestinament no l'havíem de fer nosaltres, sinó que la deixàvem encarregada per testament als nostres descendents.

La censura ha passat per aquest número

Mentrestant, de cara a l'actuació política, ens trobem com diem, nusos al mig del carrer. Estàvem conspirant com uns ferotges facinorosos, i de cop ens hem tret la bombolina que ens servia de teulada, i ha vingut el sol a deixar-nos en descobert. Tothom s'ha sentit enlluernat, perquè estíem acostumats a la fosca, i mentre ens freguem els ulls per acostumar-nos a la llum, estem pensant per dins com ens ho farem per a quedar una mica bé.

Cal que demanem inspiració per a sortir d'aquest mal pas; que, com diem, impromisem la manera de quedar una mica bé. L'esperit hi és prou; n'hi ha proves evidents, i no cal dubtar-ne. El que no hi ha, ni a la dreta ni a l'esquerra, són els homes que se l'enquerra al seu darrer fins allà on el poble espera i està desitjant que el portin. L'esperit hi és, i el poble és completament pur, precisament perquè ha anat fent la seva a la callada. Però els que no eren poble, sinó que jo tenia algun paper a fer, aquests sí que cal que se'n vagin, perquè ens fa una por que donin passos en fals.

Sino que no ens està bé de demanar-ho, demanem que ens carreguem una mica més fins a forçar-nos a haver de conspirar sense remissió. Però aquesta sí que era feina que la sabem fer. Al voltant d'una taula ho matèiem tot, i no deixàvem res per verd. Si venia una altra Dictadura, tots ens carregàvem de silenci i ens fàiem un tip de llegir prou clandestinament amb Cyclostile, i passàvem hores i hores reunits en cotons sinistres, i tot això mesos darrer mesos i anys darrera anys, esperant que el dictador que hi hagués li donés la gana d'anar-se'n.

Quan va marxar Primo de Rivera del poder vàrem escriure: «Quin pas ens ha tret de sobre!» pel fet que ens allibera de la feina de treure'l, que era una feina que ens venia al·lò que ens costava molt. Ara estem temptejats de dir: «En quin compromís ens ha posat aquest home, en anar-se'n!»

J. VENTALLÓ

UNA PETICIÓN

—Escult, senyor alcalde: Quan estiguin llestes de la feina de la Plaça de Catalunya i hagin hissats prou banderes, jo que es recordaran aquest recone?

(per Bas-Boll)

CARTA DE MADRID

Del duc de Baena a don Santiago Alba

ROMANONES

L'actualitat política d'aquesta setmana ha estat la fórmula del duc de Baena per a la reunió de les Corts de 1930. Fins fa dos o tres dies ningú no hi creia i en les tertúlies polítiques no produïa comentaris sinó somriures. Era la iniciativa d'un parlamentari nostàlgic que buscava el camí més curt per seure altra vegada a l'escó i seguir menjant caramels. Però no sabem que el duc de Baena hagi tingut més intervencions parlamentàries.

De sobte, però, les declaracions del comte de Romanones, en què es mostrava encaixat del projecte, i l'anunciada visita de Melquíades Álvarez a Palau amb el pretext d'agrair un condol al rei, posaren en circulació el projecte del duc de Baena de tal manera que ja entra en el torn preferent de les discussions. No hi ha dubte. Són massa coincidències. Un palatí que professa, un ex-president del Senat que accepta i un ex-president del Congrés que visita el monarca, encara que aquesta visita tingui una aparença protocolària. A primera vista diria's que existeix un acord implícit per tal que aquestes desventurades Corts es galvanitzin i s'aixequin després d'estar prop de set anys de cos present. Es clar que l'actitud de Romanones només té valor des d'un punt de vista relatiu. Al comte li semblen bé tots els camins mentre pugui arribar lliure al Parlament.

D'ací que el poble va riure i a la sortida de la conferència de Sánchez Guerra, ha agafat un panicle enorme a la voluntat popular i tem que ni amb el ministeri de la Governació a la mà no podrà fer

ALBA

apart a García Sánchez, amb motiu del seu viatge en el "Zeppelin", vaig coincidir al costat de Melquíades Álvarez, a qui admiro i estimo de veres, encara que no comparteixi la seva posició política. Vam parlar de la situació i em va dir:

—El nostre poble no té capacitat revolucionària. Cal fer la revolució per les vies jurídiques. Per això demano Assemblea Constituent.

—Però, vostè creu que el rei acceptarà una prova d'aquesta mena?

—No li toparia altre remei. Els tres Govers de què pot disposar després de l'actual es gasten en tres mesos. No resisteixen Vindran Buzgalla, Alba, Cambó; però, no hi haurà manera de conjurar els perills d'aquests Gabinetes impopulars. El

nalment, el rei es convencerà que l'única solució és la meua.

Es possible que Melquíades Álvarez sigui consultat sobre la restauració del Parlament de García Prieto, però estic convençut que la seva opinió és adversa. L'eix del seu discurs no és que la Constitució està suspesa sinó que estem sense Constitució; que la Constitució fou estripada violentament pel sabre de Primo de Rivera. I la tornada a les velles Corts seria simplement donar per no existent la dictadura i que les responsabilitats de la dictadura s'evaporessin en debats bizantins. Perquè les altres responsabilitats, les d'Àfrica, ja són massa lluny. I tots hem convingut que el poble espanyol perd la memòria.

De vegades, episodis com aquest que ha provocat el bon duc de Baena serveixen per distreure la mirada de l'opinió per tal que no s'adoni de la realitat autèntica. Amb freqüència mira massa prop. No separa la mirada de la frontera. Seguint les evolucions que marca la figura de don Santiago Alba en el seu voluntari exili de París. Mirem al "Claridge", sense ésser massa indiscret, perquè don Santiago Alba és home que li plau realitzar les amargues de l'exili. No el perdem de vista, tanmateix, per si celebra alguna entrevista històrica. Potser està a punt d'agafar un tren de luxe i d'embarcar després cap a Anglaterra. Anglaterra, monarquia democràtica, on els processos són respectuosos amb la llei i els obrers arriben a ministres i vesteixen de frac com els lords.

JOSE DIAZ FERNANDEZ

Madrid

MELQUIADES ALVAREZ

* El Casino de Sans, amb data de 12 del corrent juny, ha tramès a la Lliga Regionalista la següent comunicació:

"Senyor President de la Lliga Regionalista. Ciutat:

Honorable senyor: El Casino de Sans, adherit des de 1914 a l'entitat parial de la vostra digníssima presidència, acordà en Assemblea general extraordinària celebrar el dia 9 del corrent i per majoria de vots declarà "catalanista independent".

No se'n amaga la transcendència de tal determinació, i més en el cas present, en què, per tractar-se d'una associació que de molts anys venia essent l'únic baluard de la Lliga en el districte VII municipal, causarà indubtablement una commoció: però, convinguda la Directiva actual de la gran responsabilitat que contraia amb la pàtria davant la possibilitat d'una imminent desintegració i poder encara d'una "dissolució", s'ha cregut en el deure, honorable senyor, d'aplegar totes les opinions i totes les tendències, dintre la catalanitat més estricta, salvant així l'esperit i les essències de la nostra peculiar idiosincrasia, base i fonament de conquestes futures.

El Casino de Sans, obert des d'ara a totes les modulacions i "matissos" de la catalanitat militant, es considerà altament honorat si segueix rebent de l'organisme de la vostra digníssima presidència de la catalanitat del qual no ha dubtat mai, totes aquelles suggerències i iniciatives encaminades a la total consecució dels nostres ideals.

Visquem molts anys per a honra i glòria de Catalunya.

Ciutat, 12 de juny de 1930.

Per la Junta directiva, el president, Josep Valls."

* La Junta general extraordinària de socis de la Lliga Regionalista per a la renovació total de la Junta directiva s'ha convocat per al vinent diaca, dia 20, a les deu de la nit, al local social, Boters, 4, pral.

Com ja saben els nostres lectors, l'actual Junta directiva ha dimittit per no haver-se fet renovacions durant els anys de la dictadura.

A l'acte, que tindrà importància política, l'ex-senador, president actual, senyor Raimon d'Abadal i Calderó, i l'ex-diputat a Corts i vice-president de l'entitat, senyor Joan Ventosa i Calvell, parlaran, assenyalant les directrius de l'agrupació en el moment polític actual.

* El vinent dia 25 celebrarà Junta general "Acció Catalana" per a procedir a la renovació de la Junta directiva i modificació dels estatuts.

* Per a aquesta setmana s'annuncia la publicació a Reus de "La Veu del Camp", setmanari portaveu de l'Associació Catalanista.

* El pròxim diumenge, dia 22, a quarts d'onze del matí, serà feta—com cada any, una ofrena de flors a la tomba del malaguanysidissim doctor Martí i Julià, a la fossa 377 de l'illa tercera del Cementiri Vell.

* El nostre company Josep Sunyol i Garriga, tal com estava anunciant, donarà demà, dimarts, dia 17, a les deu del vespre, la seva conferència en el local del G. E. Joventut Catalana (Floridablanca, 37).

El tema serà:

"Els deures d'aquesta hora".

Per al dissabte, dia 21, a les deu de la nit, En Sunyol parlarà al Centre Republicà d'Horta i Santa Eulàlia sobre el tema "Esport i ciutadania".

* Hem rebut del grup d'Acció Benèfica de la "Joventut Catalana" un bon per lliurar a mans d'una persona necessitada. Ho hem fet a la senyora Concepció Galiana, del carrer Villarroel, 22, i en nom d'ella i propi agraim a l'entitat el seu generós donatiu.

* Ha aparegut el primer número d'Imatges, l'apil i moderníssima revista il·lustrada catalana, que ha estat acollida pel públic amb una enorme simpatia. La publicació a l'alçada de les millors del seu tipus—s'ho val. El nostre company Domènec Guansé en parla amb la necessària extensió en la seva secció "L'esperit dels dies".

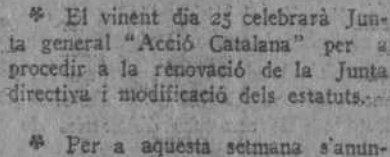
En saludar l'aparició d'Imatges li desitgem molts èxits i més anys de vida.

* L'Ajuntament de La Garriga ha acordat substituir el nom del Passeig de Wilson d'aquella població, pel de Passeig Ildefons Sunyol.

* Amb el concurs de les cantatrius Concepció Callao i Rosa Mitjavila, i de la pianista senyoreta Rosa Colom, ha estat organitzat a la Sala Mozart, per al dia 20 d'aquest mes, a les deu de la nit, un interessant concert, els beneficis del qual seran destinats als presos i exiliats catalans.

Les localitats han estat posades a la venda a la Sala Mozart i a la Unió musical Espanyola.

* Per al dia 29 d'aquest mes l'Orfeó Nova Tàrraga, de la simpàtica ciutat lleidatana, prepara un festival pro-presos catalans.

Ja ho sabeu: "A B C" ho celebrarà moltíssim

Un retall curiós d'un article recent d'"A B C":

"A B C" manté la seva actitud inflexible, la política de clara i leal negació ante el nacionalisme català, i seguirà oponiéndose a todas las concesiones y contemporaneizaciones que hagan creer a muchos o pocos catalanes en la posibilidad de una diversificación, de un régimen autonómico, de un Estado para Cataluña. Por lo mismo que no nos contraria que se facilite allí la expresión de sentimientos y aspiraciones. Así será más difícil que la opinión española se deje llevar al engaño.

El decreto de la dictadura prohibía el uso malintencionado de las banderas. La Real orden del general Berenguer autorizaba la exhibición con el requisito de que la acompañe la enseña nacional. Si las manifestaciones emblemáticas son ahora tan frecuentes como antaño y en igual proporción lo celebraremos cordialmente. Las reglas de la Real orden sobre el uso del idioma en los actos de servicio oficial, son las mismas del decreto derogado. No hay nada que oponer a las disposiciones del Gobierno sobre el asunto.

Demanem que "La Veu" afegeixi aquest fragment a aquella notable recopilació que, en l'edició de divendres, titula "Allò que "La Publicitat" troba que no té importància".

Ossorio i Gallardo diu...

Diu, i no li falta, potser, un punt de raó:

"...Algunos grupos catalanistas están pidiendo la formación de la región, al amparo del Estatuto provincial. ¿Qué puede más? El deseo de ese regionalismo o el respeto al Derecho? ¿Cómo es posible que mientras se pide la derogación de toda obra de la dictadura, nos amparemos en una de sus obras?"

(De la conferencia donada el dia 12 a l'Acadèmia de Jurisprudència).

Sistemes...

De "L'Opinió", sobre la detenció de Jordi Arquer:

"I no volem suposar que, com ja ha passat altres vegades, s'arribi a convertir en sistema el procediment d'enviar a les conferències agents de policia, confosos entre el públic, que no solament no aixequen acta de la seta assistència, ni intervenen en el mateix moment que el s'apostat delictes es realitzen, ni prenen nota immediata de les paraules que es pro-

nuncien confiant a la memòria—les paraules o els conceptes que poden constituir delictes per a ésser objecte d'un resum esquemàtic posterior, sinó que ens expressem manifestacions d'adhesió a allò que el conferenciant diu, aplaudint-lo i encoratjant-lo com el més convençut dels oients."

Un procés

La condemna de Rossend Llates

Tothom, poc més o menys, coincideix els fets. Fa poc més d'un any, el nostre company Rossend Llates va publicar una nota a la secció "Mirador indiscret" del conegut setmanari "Mirador", en la qual, en el to facciós i irònic d'aquesta secció que tot Barcelona coneix bé prou, afirmava que el poeta Xavier Viura havia fet passos per veure d'aconseguir la plaça de director del cos de ball del Liceu, ara que a la Pauleta cada dia li pesen més els anys i l'empresa ja es deu haver començat de preocupar de cercar-li un substitut. Per a donar compte d'aquesta notícia, difícil d'ésser comentada seriosament, En Llates recordava alguns antecedents de la vida de Xavier Viura, antecedents que demostraven l'originalitat d'una biografia que, de moment, culminava amb l'esmentada pretensió d'ordre coreogràfic.

Aquesta nota, que va passar desapercebuda per a tothom, cal encavalar completament dintre l'auduïto d'aquella secció del "Mirador", va tenir la virtut d'indignar el senyor Viura, i al cap de pocs dies, provocant la sorpresa general, va començar a córrer la nova que aquest s'havia querellat criminalment contra Rossend Llates. Tothom va creure que la cosa no aniria endavant, però no solament hi ha anat, sinó que des de fa pocs dies hem de lamentar una sentència que condemna el nostre amic a sis mesos d'exili a cent cinquanta quilòmetres de Barcelona.

La nostra doble condició d'advocat i periodista ens dona ocasió de comentar en tots els seus aspectes aquesta sentència. De lamentar-la i de protestar-ne. L'advocacia ha de lamentar, en general, tot el que representi predomini de criteris retrògrads, i en el cas present, per a convèncer-nos que han estat seguits al peu de la lletra els dictats d'un criteri d'aquesta mena, n'hi haurà prou amb donar un cop d'ull a la sentència. D'un dels seus "considerandos" es dedueixen les tres injúries que han estat apreciades. La primera és la d'haver-lo anomenat "Poeta rosa". El lector segurament trobarà un xic estrany aquest qualificatiu. En efecte, no deixa d'ésser-ho. Però és que en la nota que va publicar En Llates es deia: "Es poeta, rosa creu, i es diu Viura". En dictar la sentència, hom s'ha fet tant de càrrec del que deia la nota denunciada, que fins s'ha arribat a afegir dues paraules que anaven separades i que després d'aquesta unió no tenen cap sentit. La segona injúria és la d'atribuir-li "el haber tirado las cartas con éxito". I finalment, la tercera la constitueix l'haver atribuït, també, a En Viura "el haber dado pasos para conseguir la plaza de Maestra del Cuerpo de Baile del Liceo".

Cal esperar que el Tribunal Suprem revocarà la sentència condemnatòria de l'amic Llates. Si no fos així, si prevalgués l'esperit reaccionari que anima aquesta sentència, potser fóra arribada l'hora de preguntar si a casa nostra poden viure les publicacions humorístiques o les seccions d'aquest tipus dintre els altres diaris i revistes. La confirmació d'aquesta sentència deixaria l'humor i la ironia ciutadana exposada sempre a un moment de malhumor de qualsevol senyor que resultés al·ludit en la més insignificant brometa. I davant d'aquesta perspectiva més valdria plegar el ram. A no ésser que hom decidís destinar les seccions humorístiques a la publicació dels "considerandos" de les sentències condemnatòries en els processos per injúries.

XAVIER REGAS

I nosaltres, què?

D'una correspondència de Madrid: "..."

"...se está también intentando ahora establecer estrecho tacto de codos entre los periódicos de izquierda, para ver si todos unidos posibilitan la supresión de la previa censura, antes de que se dispersen los hombres políticos en busca de la tranquilidad del verano..."

I nosaltres, què? repetim. LA RAMBLA DE CATALUNYA parla, diu, passa, d'aquest afer, a Barcelona. Tanmateix, com si res. I, mentrestant, podem llegir que el senyor governador civil ha imposat multes a "La Publicitat", a "La Nau" i a "El Progreso" i ha advertit a "El Matí", perquè havia publicat un article amb els blancs de la censura...

Nosaltres, sí!

De "L'Opinió":

"Quina paradoxal Mentre els ciutadans de tercera categoria, els mateixos que responguen a les crides dels senyors Maluquer i Gellí, podran tancar les balconades en dies solemnes amb l'emblema català, els veritables defensors de la bandera barrada, els que ho sacrificaren tot per ella, tenen tancades les portes de la terra nadiua, i si les traspassen perden tot seguit llur llibertat.

Tots hauríem preferit, a l'exhibició vergonyant que ens és atorgada, el goig de rebre solemnement Macià i els seus. El dol de Catalunya davant l'allunyament injust dels que més l'honoren no permetrà mai que l'enseny nacional volci a tot vent. Tot al més podrà consentir-la a miig pal."

En este sentido, la Peña Ibérica, en su local social, Ariabau, 21, de siete a nueve de la tarde y de diez y media a doce de la noche, ha instalado las oficinas provisionales de inscripción y adhesión al nuevo partido nacionalista español, pudiendo pasar quienes simpatizan con dicho ideal a suscribirse definitivamente, aun cuando lo hayan efectuado directamente al Comité Central de Madrid.

A cuantos lo soliciten, se les entregará en la Peña Ibérica el manifiesto - programa del Partido Nacionalista Español y Legionarios de España."

Sortosament, l'esmentada sentència encara no és ferma. Per això ens és possible posar de manifest davant els lectors el criteri que la informa. Jo confesso que no sé veure injúria de cap mena en les tres frases que han estat literalment transcrits. Fins i tot, el fet d'haver considerat com a tal la darrera, en un document públic com és una sentència, entenc que pot donar motiu de querella a l'actual mestressa del Cos de Ball del Liceu, la senyora Paula Farnias, que ha de veure com el fet d'afirmar que algú s'ha fet la il·lusió de succeir-la en el càrrec que des de tants anys ocupa, és considerat com un insult, com una injúria que mereix ésser condemnada amb mig any d'exili.

Tot plega vol dir, i així és el que és més de dolre, que espiritualment parlant encara vivim moltes llègies lluny de l'Europa moderna. És una constatació que, per desgràcia, podem fer-la ben sovint, però això no ha d'ésser obstacle perquè en cada cas ho lamentem amb tota la força que ens dona la nostra aspiració a ciutadans continentals. Mentre petites ironies com la que es va permetre En Llates en la nota prèvia repetida en el curs d'aquest article, puguin donar lloc a processos i condemnes, continuem estant-ne molt lluny d'Europa!

Hi ha també un aspecte d'aquest procés que de cap de les maneres podria ésser negligit. És l'arma que ha emprat durant el seu curs l'advocat d'En Viura, un tal senyor Sierra, servicial amic d'aquell Milans del Bosch que vàrem patir tant de temps a Barcelona, per aconseguir els seus propòsits. El senyor Sierra en tot moment ha acusat el "Mirador" de separatista, afirmant que era continuador de la política —sortosament desapareguda, deia ell— del "Cucut" i de "L'Estevet". Pel que es veu, aquestes coses encara són escoltades al Palau de Justicia. Aquesta també és una constatació que val la pena de recordar-la.

Cal esperar que el Tribunal Suprem revocarà la sentència condemnatòria de l'amic Llates. Si no fos així, si prevalgués l'esperit reaccionari que anima aquesta sentència, potser fóra arribada l'hora de preguntar si a casa nostra poden viure les publicacions humorístiques o les seccions d'aquest tipus dintre els altres diaris i revistes. La confirmació d'aquesta sentència deixaria l'humor i la ironia ciutadana exposada sempre a un moment de malhumor de qualsevol senyor que resultés al·ludit en la més insignificant brometa. I davant d'aquesta perspectiva més valdria plegar el ram. A no ésser que hom decidís destinar les seccions humorístiques a la publicació dels "considerandos" de les sentències condemnatòries en els processos per injúries.

XAVIER REGAS

En efecte, els dubtes no són possibles...

De Carles Capdevila, a "La Publicitat":

"Vaja, res: qui no està content és perquè no vol. Abans en matèries de bandera i d'idioma hi havia una gran vaguetat; ara les coses han estat precisades convenientment i d'una manera definitiva; tothom sap què pot fer (censura).

d'auí endavant, felicitem els dubtes no seran possibles; la R. O. complementària, en aquest punt té tota la claredat desitjable."

L'activitat política de la "Peña Ibérica"

Se'ns ha pregat la publicació de la següent gasetilla:

"Debidamente autorizada por el Comité Central del Partido Nacionalista Español, la Peña Ibérica de Barcelona ha sido la entidad designada para proceder en Cataluña a la organización de la mencionada agrupación nacionalista; cuyo programa-manifiesto ha publicado el doctor don José M. Albiñana.

En este sentido, la Peña Ibérica, en su local social, Ariabau, 21, de siete a nueve de la tarde y de diez y media a doce de la noche, ha instalado las oficinas provisionales de inscripción y adhesión al nuevo partido nacionalista español, pudiendo pasar quienes simpatizan con dicho ideal a suscribirse definitivamente, aun cuando lo hayan efectuado directamente al Comité Central de Madrid.

A cuantos lo soliciten, se les entregará en la Peña Ibérica el manifiesto - programa del Partido Nacionalista Español y Legionarios de España."

Encara el plet taxista

El senyor Tusell comença a perdre la paciència... i fins l'humor

El més interessant del plet taxista és, ara com ara, la simpatia amb què el públic ha rebut la tornada a la tarifa de pesseta implantada per l'entitat "Taxi Fortuna" i abolida "il·legalment" s'ua pel nostre excel·lentíssim Ajuntament. És a dir, qui de fet ha volgut prohibir la tarifa popular no ha estat l'Ajuntament — i és per això que diem que l'acord és il·legal —, sinó la Comissió Permanent, la qual, segons l'Estatut vigent des de 1925, no té les degudes atribucions per a resoldre un assumpte d'aquesta importància.

I és precisament aquest simpàtic acolliment que han tingut els "Fortuna" — i és més ha exasperat el delegat de trànsit rodar. Sempre havíem pensat que aquest senyor, pel sol fet d'haver estat conseller molt de temps, s'hauria habituat a les contrarietats. Però es veu que aquesta d'ara és tan forta que li ha fet perdre la paciència — i ens consta que en té un bon gabadal —, l'humor i fins la tranquil·litat, tan característica en ell.

El regidor esmentat representa admirablement bé el paper que en aquesta comèdia se li ha assignat: per tal de defensar els interessos d'una empresa — amb manifest perjudici dels ciutadans — no mira prim en ridiculeses. Suposem que les arbitrarietats comeses aquests dies pels seus subordinats, capitanejats per l'equívoc Torró, no han estat portades a cap pels simpàtics guardies urbans de "motu proprio", sinó que les haurà treballades força la mà esquerra — i fins la dreta i tot — d'aquest senyor defensor de la "fúfida" entitat.

Dels atropells causats als populars taxistes n'esmentarem solament un parell, perquè si volíem fer-ho de tots no n'hauria prou amb totes les pàgines del nostre periòdic.

El dissabte passat, un xofer de "Fortuna" deixà una senyora a l'estació de França; tot seguit es presentà un urbà i li preguntà quina quantitat ha cobrat a la clienta, responent-li el xofer que la que marcava el taxímetre. Com que el guàrdia no es convencé d'aquesta resposta, li demanà el carnet, però el xofer, amb molt bon encert, li digué que si el volia li lliuraria, però que havia de fer-ho a la Delegació de policia. Llavors l'urbà li digué que el porti a la Delegació, i quan estaven pel camí es repensà el guàrdia — puix que sabia que el comissari no podria atendre'l per no haver-hi en co que pretenia cap delictes — i fa parar el cotxe i crida un guàrdia de seguretat, al qual diu que el xofer li havia

faltat al respecte — a l'urbà —. El de seguretat, creient, sens dubte, complir millor amb el seu deure, emmanilla el pacient taxista i el porta a la Delegació, on per no resultar cap càrrec contra ell, l'allibera immediatament, no sense que per això el xofer cursés la deguda denúncia.

A un altre xofer, perquè en baixar el passatger tornà a pujar la bandereta, com és molt natural, i "semblant-li" a un guàrdia que per allí passava que el taxista cobrava una pesseta i vint cèntims quan el taxímetre no marcava res, li demanà el carnet de conducció, que el xofer, carregat de bona fe, li lliurà.

Neumàtics

així com ACCESSORIS, OLIS, GREIXOS, etc., i tot el que calgui per al vostre auto o camió, ho trobareu en les millors condicions de qualitat i preu a

SERVICE STATION

JOSEP MANZANARES
Aragó, 270-272 - Tel. 11550

VENDA A L'ENGROS I AL DETALL

Està vist que per sobre de tot volen guanyar un plet que el públic ja ha fallat amb tots els pronunciaments favorables al "Fortuna", i no es recorden que fa alguns anys "ells mateixos varen ajudar" un afer completament igual al que ens ocupa. Ens explicarem.

Abans de l'altra Dictadura — per allà a l'any 21 o 22 — hi havia a la nostra ciutat una entitat taxista — la Federació de logaters d'automòbils — que donava el servei amb uns cotxes relativament bons, ben presentats i fins a cert punt luxosos, que cobraven a 1/25 pessetes el quilòmetre. Creient sens dubte que aquesta tarifa era carrega per al públic, es presentà a l'Ajuntament una oferta d'una altra entitat que amb uns cotxes més petits, amb transmissió per correigues — per més senyes — i l'estètica dels quals era força dolenta, demanava treballar a setanta cèntims el quilòmetre, oferta que immediatament fou atesa pel senyor delegat de trànsit rodar. En tenir-ne coneixement els components de la Federació acudiren a l'esmen-

tat delegat en so de queixa, puix que deien que la rebaixa de la tarifa els portaria a la ruïna. El senyor delegat els contestà que "ell tenia l'obligació de mirar pels interessos de la ciutat" i per tant es veia precisat d'acceptar les tarifes de setanta cèntims.

L'entitat dels cotxes petits i tarifa reduïda era la "David, S. A.", i el delegat de trànsit rodar, el senyor Tusell!!!

Es a dir, doncs, que l'any 21 aquest senyor havia de defensar els interessos dels ciutadans, i l'any 1930, quan se li presenta una oferta com la de "Fortuna", tan favorable al públic, ha de defensar els interessos de la "David, S. A."? ¿A què ve aquest canvi de criteri? ¿Es que els ciutadans d'avui no tenen dret a què es vetlli per llurs interessos?

Voldríem donar — si ens ho permet — un petit consell al senyor delegat de trànsit rodar, i és que no s'amoïni, perquè ens sembla que no en sortirà; el públic està pel positiu, els taxistes volen estar bé amb el públic, i per tant, l'èxit assolit pels "Fortuna" es farà cada dia més ferm; els carnets de cooperador són ja nombrosíssims; aquests xofer, sense empar de cap empresa poderosa, han aconseguit en menys de tres dies més de 12.000 cooperadors, quan l'entitat que amb tant d'entusiasme defensaven alguns regidors de la Permanent per a obtenir 12.000 comptes corrents — ha trigat prop de set anys.

Cal, doncs, pensar que no passarem gaires dies sense tornar a veure implantada la tarifa d'una pesseta en tots els que ja s'hi havien acollit, "fins en els "Goliath", i llavors serà l'hora de pensar en la veritable unió, sense intervencions interessades, de tots els taxistes per tal d'arribar al color únic i tarifa única, únic mitjà que al nostre entendre pot servir per a obtenir la tranquil·litat i benestar que tan merescuts té la soferia classe taxista de la nostra estimada ciutat.

A. FIGA

CAMION AUTOMOBILS

CAMIONS GENERAL MOTORS

Concessionari per a les províncies de Barcelona i de Girona

JOAN FLOTATS

Tamarit, 95 i 97 - Tel. 31506

BARCELONA

Un telegrama a l'alcalde de Madrid

L'entitat taxista que tan popular s'ha fet aquests dies, ha tramès el següent telegrama:

"Alcalde Madrid:
Taxi "Fortuna" nom 600 socis, felicitats efusives acord Ajuntament Madrid declarant lliure indústria taxi, donant llibertat treballar preus sota tarifa "tope".

President, Sagrera."

A l'Aeròdrom Canudes

Reines i princeses enlaire

UN GRAN EXIT DE L'ESCOLA D'AVIACIO "BARCELONA"

Pocs dies com ahir hem vist l'aeròdrom Canudes tan atapeït de públic. Però a la quantitat sobrepujava amb excés la qualitat. Quin bé de Déu de cares boniques! Eren les belleses dels mercats proclamades fa pocs dies reines, princeses, dames d'honor, etc., etc.

Si hem d'ésser sincers, direm que davant d'aquelles reines ens varem sentir "per uns moments" més monàrquics que En Romanones.

A les quatre de la tarda començaren els simpàtics aviadors catalans Canudes, Carreres, Gastañondo i Xucà a enlairar reines, princeses i dames. La tasca era feixuga, puix que dels vint-i-un mercats que hi ha a Barcelona no hi faltava gairebé cap de les seves xamoses corteses. Però els nostres aviadors — els coneixem prou bé — són incansables, i per tal d'enlairar l'esport al qual dediquen totes les seves energies no els dolen sacrificis.

Hom calcula que en cinc hores volaren entre tots quatre aviadors més de 200 senyorettes i una bona quantitat d'homes.

La festa havia estat organitzada pel nostre bon amic el famós mestre pilot director de l'escola d'aviació "Barcelona" En Josep Canudes, el qual s'ofereix a fer volar totes les senyorettes dels mercats gratuïtament i a més les obsequia amb pastes i vins. L'Ajuntament, veient la generositat del nostre aviador, oferi portar-les al camp pel seu compte.

En representació de l'alcalde hi anà el regidor senyor Olivella, el qual quedà entusiasmat de l'aviació després del vol que efectuà amb En Canudes. També hi veírem el cap de cerimònia, senyor Puigdomènech.

A mitja tarda es presentà per damunt del camp l'avioneta "España", pilotada pels arxiducs d'Àustria, els quals, sens dubte per tractar-se de reines i princeses, no pogueren sotmetre's a fer acte de presència per a testimoniar-les-hi l'ill·condicional adhesió, i de passada... a assabentar-se de si era veritat ço que els havien dit, que el camp estava ple de gom a gom.

Eren prop de les nou del vespre quan començà la desfilada de públic cap a Barcelona.

Una festa de la qual tots els concurrents guardaran bell record. I per als simpàtics Canudes, Xucà, Carreres i Gastañondo, una entusiasta felicitació per l'èxit assolit, i els desitgem que els sacrificis que amb tant de desinterès fan els vegin llargament compensats, el que no seria altra cosa que recollir un xic de fruit de la gran quantitat de llavor que durant tant de temps han sembrat.

AGIF

Els moines del senyor Bagues van a ocupar el seu lloc al Chevrolet que els ha de portar a llur destinació

AQUEST FABRICANT DE MOBLES DIU:

La promptitud amb què puc servir les demandes...

La disminució de les meves despeses de transport...

...són els beneficis que m'ha reportat el Chevrolet

EN una fàbrica de mobles, igualment us ofereix General Motors Peninsular (Secció de Crèdits). General Motors Peninsular, S. A. - Madrid

Concessionaris per a Barcelona:

AUTO AMERICAN S. A.

Agència número 1: Diagonal, 484

Agència número 2: Corts, 499

Agència número 3: Diagonal, 394

: Exposició especial Chevrolet: DURANT UN MES

Durant tot aquest mes, Chevrolet posa a la vostra disposició una sèrie de camions per tal de provar-los gratuïtament. Aproveiteu l'ocasió i aneu als Salons d'Exposició. Allà trobareu a qualsevol moment el camió adequat a les vostres necessitats. No deixeu d'anar-hi; us donaran una prova gratis

Camions CHEVROLET
FABRICATS PER GENERAL MOTORS.

DODGE BROTHERS

Au'omòbils, Camions i Au'omnibus

RAMBLA DE CATALUNYA, NUMERO 123

GENERAL ELECTRIC
REFRIGERADOR
NEVERA ELECTRICA

MECANISME SIMPLIFICAT I SILENCIOS

CONSUMEIX MOLT POC DE CORRENT

La seva gran senzillesa és el resultat de quinze anys d'investigacions als Laboratoris d'electricitat de la GENERAL ELECTRIC Co., de Schenectady, N. Y. (U. S. A.), que són sens dubte els més grans del món.

En aquesta nevera elèctrica no es necessita circulació d'aigua per a refrigerar serpentins, ni tan sols té ventiladors. Tot el mecanisme és tancat en un embolcall d'acer hermètic amb subministrament permanent d'oli, que no pot evaporar-se.

No hi ha correigues de transmissió ni premsa estopes. No cal engrèixar-lo mai. El bon funcionament d'aquest mecanisme és garantit per sempre contra tot defecte de construcció. Hom substitueix, sense cap càrrega, tot mecanisme que es demostrí que funciona defectuosament.

La nevera GENERAL ELECTRIC Refrigerator "és un rebost ideal". S'hi conserven durant molt de temps, en perfecte estat, tota mena d'aliments, com llei, ous, fruites, verdures, mantega, formatges, carns i peix.

A més produeix gel i es poden fer postres gelats, amanides fredes, mantegades, gelats, etcètera, etcètera. Científicament està demostrat que la temperatura de 10° C., és el límit, del qual no cal passar mai perquè els aliments no es facin malbé. En els GENERAL ELECTRIC Refrigerators es manté "automàticament" una baixa temperatura uniforme (Compresa entre 2 i 9° C.)

Protegiu la vostra salut i la de la vostra família instal·lant a casa vostra un GENERAL ELECTRIC Refrigerator.

AUTO ELECTRICIDAD - Diputació, 234 - Barcelona

POSKISS

6 cilindres

Concessionari: GARATGE EXCELSIOR
Casanova, núms. 52 i 54 - Telèfon 34653

El gran pilot anglès Segrave, s'ha matat

Mentre s'estava entrenant per tal de batre el rècord mundial de velocitat amb canoa, al llac de Windermere (Anglaterra), s'ha matat el famós corredor Sir Henry Segrave, a conseqüència de les ferides rebudes en intentar el que es proposava.

La canoa "Miss England II" donava la segona volta al llac, a una velocitat de 96 milles per hora, quan va enfonsar-se repentinament, tornant a sortir a la superfície i enfonsant-se definitivament.

Un dels mecànics ha desaparegut al fons del llac. Segrave ha mort gairebé de seguida d'ocorreguda la catàstrofe.

La seva senyora ha presenciat amb l'esfermeïment que hom pot suposar, la terrible desgràcia. Amb la mort de Segrave, Anglaterra perd un dels seus millors pilots, i el record mundial de velocitat amb canoa, a un promedi de 372 quilòmetres per hora.

A LA DIAGONAL

La carrera infantil d'automòbils

Al cap d'avall de la Diagonal tingut lloc ahir aquesta "manifestació" pedestre, organitzada per "El Día Gráfico" i "La Noche". Les notes i seients que bona havia

instal·lat es veieren gairebé ocupades totalment per un públic selecte que desitjava veure els futurs "asos" del volant.

Si en la inscripció i nombre de premis poden apuntar-se els esmentats rotatius un èxit molt falaguer, en el desdoblament de les carreres la desorganització va ésser el més sobresortint, i ens estranya, puix que els encarregats que el programa es desenvolupa tal com estava previst són persones bregades en aquesta mena d'organitzacions i fins en coses de major importància.

Malgrat això, els petits i els grans passaren una tarda força divertida i les carreres arribaren a bon fi.

Per no haver-nos estat possible d'obtenir la llista dels premis no podem publicar-la.

Un paradís d'estiu

LA PLATJA DE CASTELLDE- FELS

L'esplèndida i meravellosa platja de Castelldefels ha inaugurat ja la temporada d'estiu.

L'estiu passat va ésser l'indiscutible lloc de reunió de gairebé tots els banyistes; si no recordem malament hi desfilaren durant la temporada més de vuit-centes mil persones. Aquest any, amb les reformes que l'empresa hi ha portat a cap, creiem que passaran del milió.

Qui no conegui els banyes de Castelldefels no pot donar-se idea de la seva grandiositat.

Sorra finíssima, platja espaiosa i

neteja; les seves edificacions són un model entre aquesta mena de construccions.

L'element jove hi troba hi troba allà tot el que precisa per a l'ús divertiment: d'aparcament, pista de patins i actualment s'hi està muntant un veritable parc d'atraccions.

La gent madura també hi gaudeix, puix que als ombrells instal·lats en els llocs més estratègics les "mamàs" poden veure llur fills i els papàs comentar les incidències del negoci o l'última notícia política.

Ahí varem veure-hi una munió de gent com mai hauriem cregut, ja que la temporada tot just comença.

L'empresa dels banyes té, doncs, assegurat l'èxit i bé prou que s'ho mereix, puix que d'un tros de platja en la qual no hi havia més que sorra i pedres, l'ha convertida, empenchant-hi cabals en quantitat increïble, en un paradís d'estiu.

RESTAURANT RIERA

asseig de Gràcia, 100

COBERT RECLAM A 5 P.TES.

Menú setmanal:

Avui, dilluns,

Ous pochés a la Riera

Rap a la Pescadora

Toró a la Catalana.

Dimarts,

Escudella de paça

Escudella de paça

Lluc a la Bella Nollers

Dimercres,

Troita horoliana

Salmonetes grillats a la Riera

Entrecotins amb escarofotes

Dijous,

Macarrons a la Napolitana

Calamars portuguesos

Contranís amb patates

Divendres,

Sopa de peix especial Riera

Servida de peix

Pots de xai a la Jardineria

Dissabte,

Arros de peix

Pots de xai

Cassoulet Toulousain

Diumenge,

Canelons Rosolis

Frets de llenguat Maraguer

Pollastre a la Corbetta

Esplèndid servei a la carta

Se serveixen les famoses carpes

"WALDHEIM" de Baviera.

NATACIO

Els grans encontres internacionals

Annison's, de Londres-C N. Barcelona

L'equip del C. N. Barcelona que tan excel·lent paper ha fet davant els anglesos de l'Annison's

Evidentment els dos festivals servits a la piscina de l'Exposició no passaran pas a la posteritat. Tot i reconeixent la valia dels anglesos, no han estat uns ossos massa forts per als nostres nedadors, que avui dia ja necessiten categoria més elevada que els fills de la rosa Albí.

No vol dir això que fossin fàcils de rostejar, ans al contrari. Principalment el partit de water-polo fou disputadíssim, fins a l'extrem que degut al joc dur emprat pels nostres visitants, hom no creia pas en la victòria casolana.

L'equip de l'Annison's, en el qual s'arreglaren alguns olímpics de l'any 1920, no posseïen ja l'agilitat necessària per a encontres dels disputats a Montjuïc, i fan el joc de water-polo igual que antigament, sense tenir en compte que avui tot és a base d'esprintades i passades curtes, tal com feren els nostres representants.

La part més flaca dels anglesos ha estat sens dubte la davantera, que davant la gàbia del mar són completament inofensius.

En canvi, el mig-centre, Bud, ens demostrà que encara és el jugador que ens creïem. Va ésser el millor del seu equip.

La defensa no passà de discreta, i, això sí, amb més duresa que ciència, i el porter no va desentonar.

Pels nostres els millors foren Brull i Jiménez, que malgrat de no tenir encert a l'hora decisiva, foren els que donaren més sensació de perill. Sobretot Brull, que en el joc central féu jugar tot l'equip.

Palatxi fou també un dels destacats, però de vegades emprà un joc poc recomanable.

Els altres, si bé compliment i amb ganes de jugar, no van arribar a convèncer.

L'àrbitre, Serinyà, en el primer partit complí bé; no així en l'encontre del dissabte, que degut a la poca rigorositat va permetre que el joc s'enduria considerablement.

Tampoc el darrer gol que féu el C. N. B. el donà per vàlid, cosa incomprensible, ja que la bola va entrar legalment. Segons ell, anava seguint la jugada i no ho va veure perfectament, ço que consultà al jutge de gol (el delegat britànic). Aquest, amb tota la seva flemia, va dir que podia continuar el joc.

El nostre protestaren i junt amb ells el públic. Els anglesos també, dient que no era gol; i en vista del xivari que es va armar, l'àrbitre donà per finit l'encontre, amb el resultat de tres a un favorable al Club de Natació Barcelona.

La resta de les proves que integren el programa foren guanyades pels nostres, que amb tot i no fer cap marca acceptable es posaren els anglesos a la butxaca.

La secció femenina del C. N. B. va efectuar una carrera de relleus 5 x 50 estil lliure, que fou el que agrada més al públic.

L'ovació xardorosa de la nit se l'emportà la senyoreta Carme Soriano, la flama "recordwoman", la qual, amb un bell estil de braca de pit, féu que tot el públic li dediqués el picament de mans.

El primer dia del festival la piscina era gairebé plena, però el dissabte, degut a la inclemència del temps i a l'equivocació soferta per alguns diaris dient que el segon encontre se celebraria a la piscina de l'Escullera, amb prou feines hi eren 300 persones.

Ahí en hissar-se la bandera barcelonina, amb tot i que encara no hi havia gaire gèrmin, es va produir una sorollosa ovació; i aquesta sí que durarà en els sentiments més cars de tota persona sensible a les altes mires més humanes.

Els resultats de tots dos dies foren els següents:

PRIMER FESTIVAL

100 metres esquena, internacional

1. Valdés, C. N. B., 1 m. 26 s. 6-10

2. Mac Leman, 1 m. 33 s. 7-10

3. Millet, C. N. B., 1 m. 38 s. 4-10

4. Sánchez, C. N. B., 1 m. 39 s. 1 i 1 decima.

100 metres estil lliure

1. Brull, C. N. B., 1 m. 08

2. Pycock, 1 m. 08 1-10

3. Zviller, C. N. B., 1 m. 11

4. Schulz, C. N. B., 1 m. 13 9-10

5. Miquel, C. N. B., 1 m. 16 2-10

6. Nadal, C. N. B., 1 m. 17 6-10

100 metres estil lliure, debutants

1. Carrasco, 1 m. 27

2. Alexandre, 1 m. 30 2-10

3. Chevert, 1 m. 33 1-10

4. Nadal, 1 m. 35 7-10

5. Fedi, 1 m. 38

6. Mata, 1 m. 47

Relleus 5 x 100, social

1. Toepfer-Domingo-Arranz, en 1 m. 58 s.

2. Millet-Bruno-Puig, 1 m. 58 8-10

3. Gamper-Paniclello-Isard, 2 m. 04 17 decimes.

4. Sánchez-Palazon-Gallís, 2 m. 07

Relleus 5 x 50 femení, social

1. Palau, Lepage, Nadal, Granichner i Torrens; temps: 4 m. 4 s.

2. Massanello, Vergé, Soriano, Aumacelles i Vigo; temps: 4 m. 13 4-10

Relleus 5 x 50, internacional

1. Equip del C. N. B.: Parés, Valdés, Segalà, Sabata i Artal, en 2 m. 30 2-10.

2. Annison's: Martin, Mac Leman, Peter, Annison i Pycock, en 2 m. 33 s.

3. Equip del C. N. B.: "B": Prieto, Fernández, León, Zviller i Schulz.

Water-polo

Arbitrant el senyor R. Serinyà, els equips es formaren així:

Annison's: Gilderbe, Beeman, Peter, Bud, Mac Leman, Lavage i Martin.

C. N. B.: Cruella, Sabata, Palatxi, Brull, Majó, Jiménez R. i Gamper.

L'encontre acabà amb el resultat de tres a dos favorable al C. N. B.

Els gols foren marcats per Jiménez (dos) i Brull, pel Natació, i Bud i Lavage, els dels anglesos.

SEGON FESTIVAL

100 metres braga de pit, internacional

1. Toepfer, C. N. B., 1 m. 27 9-10

2. Annison, 1 m. 33 2-10

Els Campionats de Catalunya

SE CELEBRARAN DIJOUS I DIUMENGE VINENTS, A L'ESTADI

La Federació Catalana d'Atletisme ha anunciat la celebració dels Campionats de Catalunya d'Atletisme del present any. Tindran lloc a l'Estadi els dies 19 i 22, el primer dia al matí, i el segon, matí i tarda.

A continuació publiquem el programa d'aquesta competició i l'ordre de les proves, que serà el mateix en què les donem a conèixer:

DOBLE O BE SENZILL, NO ES PAS DUBTES, TAXIS FORTUNA HA RESOLT EL PROBLEMA

Dia 19, a les quatre de la tarda: Carrera de 200 metres, eliminatòries; carrera de 800 metres, final; 5.000 metres de marxa atlètica, final; llançament del martell, final; 400 metres, final; relleus 4 x 100 metres, sèries; llançament del disc, final; salts de llargària, final; relleus 4 x 100 metres, final.

Dia 22, a dos quarts de deu del matí: 100 metres, semifinals, 500 metres, final; llançament del pes, final; 200 metres, semifinals; salts d'alçada, final; 400 metres, eliminatòries; llançament de la barra, final; 110 metres tanques, final.

Dia 22, a les quatre de la tarda: 200 metres, final; 3.000 metres "steep-chase", final; triple salt, final; 100 metres, final; llançament de la javelina, final; 400 metres, final; salts

anunciat la celebració del Campionats de Catalunya abans dels provincials. És, aquest, un procediment ja vell entre nosaltres que no hauria d'existir. Creiem que ha arribat el moment de fer les coses amb un xic més de cap. Enlloc succeeix el que ací referent a aquest aspecte. Procedint d'aquesta manera, els campions de la província no tenen cap interès.

Aquest any la lluita individual, com la social, serà molt més lluita i competida que en els anteriors. L'any passat, a Tarragona, el Barcelona, actual campió de Catalunya, va haver de lluitar d'una manera acerrissada per vencer el Badalona, únic adversari dels blau-grana. Enguany, ultra aquells dos clubs, hi ha el Gimnàstic de Tarragona i l'Espanyol, que, amb fonamentades aspiracions, lluitaran pel títol.

TRENTA-CINCO MIL COOPERADORS FORTUNA EN CINCO DIES, QUE MES VOLEU?

Descartades les possibilitats de l'Espanyol i de l'Europa per a triomfar, a causa d'una inferioritat quantitativa, té totes les possibilitats d'obtenir per primera vegada el prestat títol. De tota manera, però, el càlcul tenint en compte, pensant amb els altres adversaris, sobretot de Jonquera, que sembla el més capaç per triomfar-li les il·lusions.

En l'aspecte individual, si és en algunes proves el triomf està ja determinat, en altres caldrà molta lluita per a classificar el vencedor.

En les carreres de velocitat pura, 100 i 200 metres, sembla que el jove Arévalo té totes les possibilitats d'obtenir per primera vegada el prestat títol. De tota manera, però, el càlcul tenint en compte, pensant amb els altres adversaris, sobretot de Jonquera, que sembla el més capaç per triomfar-li les il·lusions.

Els 400 metres serà una de les proves més lluitades. Hi ha molts aspirants al títol: Roca, González, Muntaner, Vives, etc. Ens sembla, però, que els més indicats són Muntaner i Roca.

En 800 i 1.500 metres, al nostre entendre i sense voler restar cap mèrit a Montfort, Angel, Tugues i algun altre, hi ha un home destacat per a triomfar: Vives.

Fins ara hem citat proves en les quals existeix la possibilitat d'aconseguir els millors temps, perquè en el fons, tenint en compte la molta ca-

GAIREBE TOTS ELS TAXIS FORTUNA SON MENATS PEL SEU PROPIETARI. AQUESTA ES LA MILLOR GARANTIA DE BON SERVEI

lor, no és fàcil que els concursants ens sorprenguin en cap marca bona. Hernández, Ricard, Castelló, Mesures, Ferrer i Mesalles són els corredors que actualment es troben en millors condicions per a copsar els primers llocs.

Hi ha, encara, dues proves força importants: els 110 i els 400 metres tanques. La primera serà molt disputada entre Ballesteros, Roca i Consegal; la segona, sembla que constituirà un triomf per Roca, seguit de Cunyat i Mateu.

En els llançaments no cal trencar-se gaire el cap: els germans Tugues, vencedors en el pes i martell; Saiz, en el disc, i Bru, en la javelina.

Finalment, Cullí renovarà el títol en la perxa; Lafitte, Oliver i Carbonell es disputaran el salt d'alçada; Roca, Cullí, Ballesteros, Consegal, Pérez i Aparici se les entendran en el triple i salts de llargària.

Voldríem, solament, que aquests campionats, en marques, en quantitat i qualitat de concursants i en organització assenyalessin una fita a seguir.

Creiem que ha arribat l'hora de fer les coses amb tota perfecció. La Federació Catalana d'Atletisme compta amb uns magnífics terrenys com escenari de les lluites: l'Estadi. Després té al seu abast un bon material i personal per ésser, ajudada. Amb tot això es poden portar a cap uns campionats que batin el rècord de la perfecció.

Esperem, ara, per a comentar més tard.

MURPHY

TAXIS FORTUNA, MALGRAT LES OPOSICIONS SEQUEIX AFAVORINT EL PUBLIC

COTXES I CAMIONS MATRICULATS A LA PROVINCIA DE BARCELONA DURANT EL M^{ns} DE MAIG D^e 1930

	Cotxes	Camions	Total
Ford	77	79	156
Chevrolet	21	20	41
Fiat	38		38
Citroën	31	3	34
Renault	8		8
Peugeot	8		8
Opel	7		7

Aquestes xifres us demostren clarament la superioritat manifesta del

Agent oficial des de 1909

A. CASAJUANA
DIPUTACIO, 279
Telèfons 17666-16901

SASTRERIA PANTALEONI H^{ns}

Confeccions per a Senyors i Nens. Article Nou Exclusiu per a Estiu, de fabricació perfecta, denominat

TROPICAL

suplex, amb avantatge el Drill i el mateix. És elegant i còmode. No s'arruga :: ::

Americana i Pantalón

TROPICAL 55 ptes.

CONFECCIO SUPERIOR. :: TALL DE MODA ::

Sense compromís de compra, se us demostrerà a

Portaferriusa, 13

REPORTATGES DE "LA RAMBLA"

Memòries d'un carterista barceloní

Jo crec que el carterista és un personatge marcadament barceloní. És clar que hi ha carteristes a París i a Madrid i a València i a Nova York, però són, al meu entendre, una altra mena de carteristes: menys hàbils, menys correctes, menys fins, menys especialitzats que els de casa nostra. Suposo que el lector no creurà pas que el meu orgull de català em faci exagerar la nota patriòtica fins a vantar-me d'haver nascut al país dels millors carteristes del món. No. Però tinc un especial interès a remarcar que el carterista barceloní ha contribuït en certa manera a donar un relleu internacional a la vostra ciutat. Imaginieu-vos un monsieur Dupont que ha vingut a visitar l'Exposició i que se n'ha tornat a París sense haver tingut l'emoçió de quedar-se sense cartera o sense haver experimentat la sorpresa d'haver-se trobat amb un parell de duros "sevillanos". Què passarà? Passarà que monsieur Dupont tindrà un vague record de Barcelona i que al cap d'un temps s'anirà oblidant de la nostra ciutat massa cosmopolita, massa moderna, massa europea. En canvi, l'incident d'una sorpresa a base de duros "sevillanos" i l'aventura de quedar-se misteriosament sense rellogete i sense cartera és d'aquelles que no s'obliden fàcilment.

—Barcelona? —dirà—. Ah!, una gran ciutat. Quan jo vaig anar-hi varen prendre'm la cartera... Quina mà tenen els carteristes barcelonins! Són uns asos, uns veritables asos! No sentiu res, no us adoneu de res... I tanmateix a l'hora de pagar la nota us trobeu sense cartera... Aneu-hi, aneu-hi!

A l'estranger sobresurten els rates d'hotel, els timadors i els bandits de frac. Barcelona, en canvi, brilla pels seus carteristes finíssims, artistes renyits amb la coacció i la violència que ho confien tot, absolutament tot, a la tècnica i a la gràcia. Aquests artistes solen ésser gent casolana, gent enamorada de la seva terra que no abandonen Catalunya per res del món. No els temeu, París, ni Londres, ni Nova York. Són barcelonins com el Pla de l'Òs i no tenen cap interès a elixar el llur radi d'acció ni a ampliar el seu itinerari...

Els ciutadans de Barcelona senten, a cada moment, la presència secreta del carterista que viatja a la plataforma d'un tramvia, i aquesta impressió permanent els fa obrir els ulls, els fa estar alerta i els dona una sensibilitat que no tenen els ciutadans de cap altra ciutat del món. Mireu els tramvies i els autobusos i el metro de Berlín, de Londres o de París i us quedareu parats en veure l'aire de refinament i de badogueria dels viatgers. Per contra, fixeu-vos en la gent d'aquí que omple aquest mena de vehicles i constatareu de seguida la mirada deserta de tothom, l'atenció del senyor Esteve, les precaucions dels senyors Vidalis, el moviment instintiu dels homes a abotonar-se l'americana i a palpar-se l'indret de la cartera a cada instant.

Malgrat tot, són molta, moltíssima, els barcelonins que viatgen en un Creu Roja, en un Gràcia-Rambles o en un Oriental han estat alliberats de la cartera o del rellogete per una mà misteriosa i habilitíssima. No en trobareu ni un, però, que en explicar-ho deixi de tenir un somriure francament bondadós, ni un que guardi rancúnia a l'autor del delicte, ni un que deixi de reconèixer que badava. Tots senten una secreta admiració per l'artista de la mà afinaçada capaç de desbotonar una butxaca interior de l'americana i d'extreure'n la cartera sense un refrec delator...

Els meus amics de LA RAMBLA DE CATALUNYA comprendran ara, després d'aquestes línies de pròleg, el meu interès a narrar la interessant entrevista que he tingut l'honor de celebrar amb el primer carterista de Barcelona. Ha estat l'home que m'ha confiat les seves memòries amb una amabilitat i un esperit de confiança veritablement commovedors. L'home que comença el "mètier" i que amb una formidable confiança en el seu art no té inconvenient a divulgar els punts fonamentals del mètode oficial seguit

—Exacte! Aquesta mà, d'aspecte esfereïdor, és la lligó més important del curs...

a l'escola dels carteristes barcelonins. Està segur que amb la divulgació dels seus secrets ennoblexe l'art del raterisme; és com l'il·lusionista que ensenya els trucs al públic abans de començar la sessió i que es fa aplaudir després amb més entusiasme quan el públic admira la seva gràcia insuperable a fer jocs de mans sense que es vegi la trampa. Car l'art de subtilitzar rellogetes i carteres és, en certa manera, un dels variats aspectes de l'il·lusionisme i dels jocs de mans.

Sobretot, de mans... —Si el vols conèixer—em digué Joan Balaguer—hauràs de venir aquesta nit a un bar de Gràcia...

—A quina hora?

—A les onze.

—Li diràs que sóc reporter?

—Per què? En Lluís és un carterista de prestigi, un "pikpocket" internacional, un veritable mestre en el difícil art de prendre carteres. T'hi presentaré sense fer compliment ni recórrer a trucs de cap mena.

—I creus que "parlarà"?

—Crec que sí. Tot el que no sigui revelar aquells secrets professionals que poguessin comprometre els seus col·legues espero que ho dirà. En Lluís té una escola admirablement muntada en un pis discretíssim, molt a la vora del bar on anirem. Potser te l'ensenyarà. Ell està orgullós de la seva obra d'educació professional des de l'escola que ha fundat i que dirigeix amb admirable encert. Els seus alumnes representen el bo i millor del raterisme català. Són gent que posseeix la tècnica de l'ofici i que subtilitzen rellogetes d'or, carteres plenes i solitaris de preu amb un refinament que deixa contents les pròpies víctimes.

—Bé, vaja; això últim deu ésser una hipòtesi, filla de la teva admiració per aquest home. Parles amb tant d'entusiasme que qualsevol et creuria un ex-alumne d'En Lluís o un seu agent de publicitat.

—Amic meu, jo sóc un gran amic d'aquest home. Potser sí que la meua fonda amistat envers ell em fa parlar amb una mica de parcialitat. Però justament per això tinc més interès en què el conegués, en què hi conversés i sobretot en què el vegés "actuar". Aleshores m'agradarà conèixer el teu comentari.

—Una pregunta: puc venir amb el fotògraf? No creus que vulgui il·lustrar el meu reportatge amb el retrat de Lluís i dels seus alumnes... Els farà un flac servei. Però si el creus disposat a explicar-me coses interessants de la seva vida de carterista m'agradaria poder fer unes quantes instantànies.

—No penso pas que hi tingui cap inconvenient. Al contrari. Potser hi aradarà. En Lluís és un apòstol de l'ofici. Estic segur que provarà de convèncer-te perquè t'inscriguis al seu curs de "pispologia".

—Bé, doncs, vindrem amb el fotògraf.

—Sigueu exactes. Aquí tens l'adreça del bar.

—A les onze en punt ens tens a les ordres del millor carterista de Barcelona!

El bar d'En Lluís està situat en un modest carrer de Gràcia. Ningú diria que en aquell bar es reunien els personatges més importants del raterisme barceloní. És més aviat un bar d'aspecte burgès, un bar per a veïns pacífics i per a famílies del barri.

Aquesta troballa d'En Lluís ja prova el talent d'aquest home. El seu bar està lògicament relacionat amb el punt potser més important de la seva professió: el desdibuixament, la grisor, el silenci, la "normalitat".

Els carteristes—segons lliçons magistrals d'En Lluís—han d'anar vestits sense estridències de cap mena. Ni massa elegants, ni massa negligits. Res de colors cridaners, ni corbates llampanes, ni clavell al trauc, ni mocadors de seda a la butxaca de l'americana. Ben aïllats, aïllats correctament, però amb un aire de vulgaritat que els ajudi a fer-los passar desapercebuts.

En Lluís dona l'exemple. Hem entrat al "bar" amb el fotògraf i l'hem cercat tots dos amb els ulls sense poder-lo remarcar. Qui hauria dit que era aquell senyor que llegia distretament "La Nau" en un recó del bar, al costat mateix de la pianola? A qui s'hauria pogut acudir que un carterista pogués llegir "La Nau"? Doncs bé. En Lluís—personatge de quaranta cinc anys, retirat de l'ofici per massa obès, és un catalanista que compra diàriament tres diaris catalans. Us hauria fet gràcia sentir-lo parlar—contestant la nostra observació en veure'l llegir "La Nau"—de la seva admiració per Nicolau d'Olivier i de la seva afició a llegir els editorials de Rovira i Virgili.

—Han pres cafè?—ens diu amablement.

—Sí, moltes gràcies.

—En Balaguer m'havia anunciat la seva visita... Quan vulgui estic a les seves ordres.

—Agraïssim... Ens agradaria—si això no us ha de molestar—visitar la vostra escola i escoltar algunes anècdotes dels vostres vint anys de carterista.

Per tota resposta En Lluís agafà el seu barret de palla—lleugerament esgrogueït—ens invità a seguir-lo. A vint metres del bar hi ha casa seva. Porta de ferro, estreta però elegant, i aspecte aburguesat. No cal pas cridar el vigilant. En Lluís obre i amb una llanterna de butxaca ens guia fins al primer pis, tercera porta. Entrem. Encèn la llum elèctrica. No hi ha rebedor. Seguint un passadís, aixeca una cortina, obre uns vidrires i fem cap a una sala espaiosa amb una taula de despatx i deu o dotze cadires.

—Seguiu, seguim. No facin compliment—ens diu. Aquesta és la meua

"sala de conferències"... Venen aquest quadre?

—Aquesta mà fotografiada?

—Exacte. Aquesta mà d'aspecte esfereïdor és la lligó més important del curs.

—En Balaguer ens ha dit que teniu unes "Memòries" molt interessants. No me les podrien deixar?

—Impossible. En podem copiar aquí mateix tot el tros que vulguem. Podem tornar demà si això us plaix, però aquestes "Memòries" no s'han separat mai de mi. Aquí trobareu precisament tot el que us pot interessar de la meua vida i de l'art gràcies al qual m'he fet una posició...

Llegiu, llegiu...

DOMENEC DE BELLMUNT

Cap a la normalitat, passant per la plaça de la Concòrdia

"El Progreso" de dimecres deia: "Bajo la dictadura del gobierno Bolognieri... El Progreso" multado.

Ayer tarde un agente de policía se personó en nuestra Redacción para hacernos entrega de un oficio del Gobierno civil, en el que se nos comunicaba la imposición de una multa de doscientas pesetas "por no haber sometido a la Censura el artículo titulado 'Aquí no ha pasado nada'".

Adelante!

Dimecres el governador digué als periodistes que havia posat dues multes a "La Publicitat", una de dues-centes pessetes i una altra de quatre-centes, per no haver portat uns articles a la censura.

—Per cert que un d'aquests articles—afegí el governador—no pot ésser més important, car en aquests moments de concòrdia no s'hi val a voler desfermar les passions.

"La Nau" ha dit que die enrra li fou imposada una multa de 200 pessetes.

El general Despujol explicà que havia decidit cridar l'atenció de "El Mat" per haver publicat en el seu editorial d'ahir uns espais en blanc corresponents a un article que va treure la censura.

Desitgem que els col·legues esmentats no arribin a les penyes de cinc-centes i mil pessetes i suspensions i recollides que hem sofert nosaltres.

LA VIDA MEDICA EN BROMA

Tuti de secretaris

Hi havia una ciutat on els metges estaven relativament tranquils, tranquil·litzats pel fet de que els d'indisciplina militar; després va estendre's a diversos presos i encasos polítics; però li falta encara complir un tercer pas: el d'aconseguir l'alliberació dels presos per causa de la lluita social.

Si hem d'ésser francs, ens caldrà confessar que, així com va ésser ferma i unànime la protesta que va dur l'alliberació dels presos per delictes contra la seguretat de l'Estat, ha estat feble i deslligada la campanya en pro dels presos socials.

De manera que hom arriba sovint a la convenció que, fora del cas que s'alteri i es capgi l'estat de les circumstàncies, no tindran participació en els beneficis de l'amnistia. I això seria monstruós, sobretot si esdevenia per culpa de la inacció de certs sectors polítics (en concret, de nosaltres), que per a alliberar a correligionaris seus van rebre l'ajut decidit, noble i desinteressat de les classes obreres i de llurs organitzacions.

Caldrà, doncs, fer algunes reflexions amistoses a les representacions de l'element burgès que es troben a l'esquerra catalana. Caldrà fer-los veure que pel damunt de llurs prejudicis de classe hi ha el sentiment de la justícia. Els elements obrers, repetim, ho han comprès així: van ajudar a la campanya en pro de condemnats polítics que no ho eren per haver defensat reivindicacions d'ordre social, sinó posicions completament indiferents (enc que no oposades) a l'obrerisme. De manera que, ara per ara, hi ha

un dèficit d'intel·ligència, sentit polític i sentit humà a favor de l'element proletari i contra l'element burgès.

I el considerem els patiments que els presos per delictes socials han sofert, no són pas inferiors als de cap de les víctimes que han estat guara defensades amb tant d'afany: pensu en els presos pels successos de la caserna del Carme de Saragossa; en els de Màlaga; en Sancho Alegre i en tants i tants d'altres: són els que fa més d'any que estan privats de la llibertat i els que hi hauran d'estar encara per més de temps. No són tan solament les víctimes més indefenses, sinó les més víctimes.

Cal que els elements burgesos considerin això. Ara que ells glisten per culpa de la inacció de certs sectors polítics (en concret, de nosaltres), que per a alliberar a correligionaris seus van rebre l'ajut decidit, noble i desinteressat de les classes obreres i de llurs organitzacions.

Caldrà, doncs, fer algunes reflexions amistoses a les representacions de l'element burgès que es troben a l'esquerra catalana. Caldrà fer-los veure que pel damunt de llurs prejudicis de classe hi ha el sentiment de la justícia. Els elements obrers, repetim, ho han comprès així: van ajudar a la campanya en pro de condemnats polítics que no ho eren per haver defensat reivindicacions d'ordre social, sinó posicions completament indiferents (enc que no oposades) a l'obrerisme. De manera que, ara per ara, hi ha

un dèficit d'intel·ligència, sentit polític i sentit humà a favor de l'element proletari i contra l'element burgès.

I el considerem els patiments que els presos per delictes socials han sofert, no són pas inferiors als de cap de les víctimes que han estat guara defensades amb tant d'afany: pensu en els presos pels successos de la caserna del Carme de Saragossa; en els de Màlaga; en Sancho Alegre i en tants i tants d'altres: són els que fa més d'any que estan privats de la llibertat i els que hi hauran d'estar encara per més de temps. No són tan solament les víctimes més indefenses, sinó les més víctimes.

Cal que els elements burgesos considerin això. Ara que ells glisten per culpa de la inacció de certs sectors polítics (en concret, de nosaltres), que per a alliberar a correligionaris seus van rebre l'ajut decidit, noble i desinteressat de les classes obreres i de llurs organitzacions.

Caldrà, doncs, fer algunes reflexions amistoses a les representacions de l'element burgès que es troben a l'esquerra catalana. Caldrà fer-los veure que pel damunt de llurs prejudicis de classe hi ha el sentiment de la justícia. Els elements obrers, repetim, ho han comprès així: van ajudar a la campanya en pro de condemnats polítics que no ho eren per haver defensat reivindicacions d'ordre social, sinó posicions completament indiferents (enc que no oposades) a l'obrerisme. De manera que, ara per ara, hi ha

un dèficit d'intel·ligència, sentit polític i sentit humà a favor de l'element proletari i contra l'element burgès.

I el considerem els patiments que els presos per delictes socials han sofert, no són pas inferiors als de cap de les víctimes que han estat guara defensades amb tant d'afany: pensu en els presos pels successos de la caserna del Carme de Saragossa; en els de Màlaga; en Sancho Alegre i en tants i tants d'altres: són els que fa més d'any que estan privats de la llibertat i els que hi hauran d'estar encara per més de temps. No són tan solament les víctimes més indefenses, sinó les més víctimes.

Cal que els elements burgesos considerin això. Ara que ells glisten per culpa de la inacció de certs sectors polítics (en concret, de nosaltres), que per a alliberar a correligionaris seus van rebre l'ajut decidit, noble i desinteressat de les classes obreres i de llurs organitzacions.

Caldrà, doncs, fer algunes reflexions amistoses a les representacions de l'element burgès que es troben a l'esquerra catalana. Caldrà fer-los veure que pel damunt de llurs prejudicis de classe hi ha el sentiment de la justícia. Els elements obrers, repetim, ho han comprès així: van ajudar a la campanya en pro de condemnats polítics que no ho eren per haver defensat reivindicacions d'ordre social, sinó posicions completament indiferents (enc que no oposades) a l'obrerisme. De manera que, ara per ara, hi ha

un dèficit d'intel·ligència, sentit polític i sentit humà a favor de l'element proletari i contra l'element burgès.

I el considerem els patiments que els presos per delictes socials han sofert, no són pas inferiors als de cap de les víctimes que han estat guara defensades amb tant d'afany: pensu en els presos pels successos de la caserna del Carme de Saragossa; en els de Màlaga; en Sancho Alegre i en tants i tants d'altres: són els que fa més d'any que estan privats de la llibertat i els que hi hauran d'estar encara per més de temps. No són tan solament les víctimes més indefenses, sinó les més víctimes.

Cal que els elements burgesos considerin això. Ara que ells glisten per culpa de la inacció de certs sectors polítics (en concret, de nosaltres), que per a alliberar a correligionaris seus van rebre l'ajut decidit, noble i desinteressat de les classes obreres i de llurs organitzacions.

Caldrà, doncs, fer algunes reflexions amistoses a les representacions de l'element burgès que es troben a l'esquerra catalana. Caldrà fer-los veure que pel damunt de llurs prejudicis de classe hi ha el sentiment de la justícia. Els elements obrers, repetim, ho han comprès així: van ajudar a la campanya en pro de condemnats polítics que no ho eren per haver defensat reivindicacions d'ordre social, sinó posicions completament indiferents (enc que no oposades) a l'obrerisme. De manera que, ara per ara, hi ha

un dèficit d'intel·ligència, sentit polític i sentit humà a favor de l'element proletari i contra l'element burgès.

I el considerem els patiments que els presos per delictes socials han sofert, no són pas inferiors als de cap de les víctimes que han estat guara defensades amb tant d'afany: pensu en els presos pels successos de la caserna del Carme de Saragossa; en els de Màlaga; en Sancho Alegre i en tants i tants d'altres: són els que fa més d'any que estan privats de la llibertat i els que hi hauran d'estar encara per més de temps. No són tan solament les víctimes més indefenses, sinó les més víctimes.

Cal que els elements burgesos considerin això. Ara que ells glisten per culpa de la inacció de certs sectors polítics (en concret, de nosaltres), que per a alliberar a correligionaris seus van rebre l'ajut decidit, noble i desinteressat de les classes obreres i de llurs organitzacions.

Caldrà, doncs, fer algunes reflexions amistoses a les representacions de l'element burgès que es troben a l'esquerra catalana. Caldrà fer-los veure que pel damunt de llurs prejudicis de classe hi ha el sentiment de la justícia. Els elements obrers, repetim, ho han comprès així: van ajudar a la campanya en pro de condemnats polítics que no ho eren per haver defensat reivindicacions d'ordre social, sinó posicions completament indiferents (enc que no oposades) a l'obrerisme. De manera que, ara per ara, hi ha

un dèficit d'intel·ligència, sentit polític i sentit humà a favor de l'element proletari i contra l'element burgès.

I el considerem els patiments que els presos per delictes socials han sofert, no són pas inferiors als de cap de les víctimes que han estat guara defensades amb tant d'afany: pensu en els presos pels successos de la caserna del Carme de Saragossa; en els de Màlaga; en Sancho Alegre i en tants i tants d'altres: són els que fa més d'any que estan privats de la llibertat i els que hi hauran d'estar encara per més de temps. No són tan solament les víctimes més indefenses, sinó les més víctimes.

Cal que els elements burgesos considerin això. Ara que ells glisten per culpa de la inacció de certs sectors polítics (en concret, de nosaltres), que per a alliberar a correligionaris seus van rebre l'ajut decidit, noble i desinteressat de les classes obreres i de llurs organitzacions.

Caldrà, doncs, fer algunes reflexions amistoses a les representacions de l'element burgès que es troben a l'esquerra catalana. Caldrà fer-los veure que pel damunt de llurs prejudicis de classe hi ha el sentiment de la justícia. Els elements obrers, repetim, ho han comprès així: van ajudar a la campanya en pro de condemnats polítics que no ho eren per haver defensat reivindicacions d'ordre social, sinó posicions completament indiferents (enc que no oposades) a l'obrerisme. De manera que, ara per ara, hi ha

un dèficit d'intel·ligència, sentit polític i sentit humà a favor de l'element proletari i contra l'element burgès.

I el considerem els patiments que els presos per delictes socials han sofert, no són pas inferiors als de cap de les víctimes que han estat guara defensades amb tant d'afany: pensu en els presos pels successos de la caserna del Carme de Saragossa; en els de Màlaga; en Sancho Alegre i en tants i tants d'altres: són els que fa més d'any que estan privats de la llibertat i els que hi hauran d'estar encara per més de temps. No són tan solament les víctimes més indefenses, sinó les més víctimes.

L'obrerisme i la llengua catalana

L'amic Massip ha estat oportú en el seu article sobre l'ús del català en la premsa obrera.

Conec el medi i em figuro l'efecte que haurà fet entre els militants. Molts d'ells en llegir l'article els haurà semblat com si caiguessin d'un núvol i una cosa nova se'ls haurà revelat en aquell moment.

Molts obrers creuen que el llenguatge oficial de la Confederació ha d'ésser el castellà, no solament en el que es refereix a l'organisme nacional i relacions entre les regions, sinó en els tractes i propagandes escrites per a Catalunya. Per una malentesa de preocupació antipatriòtica l'obrer català bandreja la seva llengua de periòdics i manifestos, molts d'ells, sobretot aquests darrers, d'extensió limitada a una població o a una comarca nostra.

Això denuncia un remot sentiment de domesticitat que no s'adiu al seu esperit de revolta. Aquest procedir respon exactament a la mateixa lògica per la de la nostra aristocràcia. Els sembla que en parlar en castellà agafen un to superior les seves paraules, guanyen en categoria, en record d'una dominació i d'un dominador espiritualment avui inexistents.

Però, tanmateix, no diu gaire en favor del seu esperit democràtic usar la llengua dels senyors i pel fet d'ésser de senyors. Precisament qui avala davant de l'home lliberal i amic del poble el reviscolament de la llengua catalana i l'haver-ne fet un instrument de cultura ha estat el seu acord amb la llengua que, fins no fa gaire, havia usat tan sols la plebs durant molts segles. Aquesta raó que s'ha donat per últim al nostre pagès, al nostre obrer i al nostre menestral en fer d'aquella parla de les seves intimitats domèstiques una noblesa i servir-se'n per expressar grans veritats i reclamar justícies, és l'acte més fervorós d'amor

sincer al poble que ha fet el català-nisme.

Sembla estrany que el nostre obrer no comprengui que l'ús de la seva pròpia llengua és la seva força. No fa gaire encara, en els mitjans i assemblees s'aixecaven molts oradors catalans i feien llurs peroracions en llengua castellana. En els més aptes immediatament era traïdonada llur procedència per l'accent, i llurs paraules agafaven un to carrinell i poc sincer com correspon a una cosa arbitrària; els seus girs i expressions també eren plebeus i rebaiaven la llengua en la qual no tenien una preparació suficient per a usar. Quan no s'embarbussaven, quan la cosa marxava bé i la inspiració rajava fluida, què en tots els trucs oratoris i els tònics més rebregats o s'embarbussaven en llurs més melodramàtics. La manca de la paraula justa i escassa els feia donar tònics i més tònics a la frase, i la idea es diluïa en un xafec de paraules inexpressives. Tot això passava, com fem avinent, en els més aptes, que en els altres la fàcilia prenia tot el caient d'una paròdia ridícula.

El mateix to tenen avui els seus articles. La retòrica ofega el pensament: una retòrica baldera i sense suc. Després de tornar i retornar per enmig d'uns mots inescalsats, tot l'escrit es pot reduir a un pensament més o menys bo, però que podia ésser expressat amb justesa en molt poques paraules.

Aquesta pruja o aquest sobrepès lingüístic ha determinat un grau d'inferioritat en la nostra gent. Essent els treballadors catalans els veritables organitzadors i doctrinadors del sindicalisme espanyol, i potser i tot de l'anarquisme, han donat poquíssims teoritzadors i homes de pensament que es puguin esmentar. La seva for-

ça s'esbrava en la traducció de les seves idees. Tanmateix és un treball penós el de traductor; les idees les fixem en paraules i en les paraules que tenim més a l'abast en el nostre cervell i trets del nostre viure quotidià. En haver-lo de traduir el qualifiquem; és aquell tapís tombat al revés, tantes voltes retrat quan es tracta de traduccions. I aquest és l'efecte que fan la majoria dels nostres periòdics obrers, idees informes i mal cosides, als no ben combinats.

Té l'obrerisme català una tradició ben bona en la tasca que feu "La Tramuntana", que dirigia En Lluís, Té, encara, un altre intent, tot seguit fracassat, en el periòdic "L'Avenir", editat pel grup del mateix nom vint-i-cinc anys enrra. La revista ara en tants periòdics obrers i obreristes que han sortit i surten en aquest temps, "Justícia Social", "L'Estela", "Terrassa", "Prometeus", "Treball" i aquesta pròxima "Terra Llura".

Cal que s'hi vagin avaluant. El que ara a tants sorprèn segurament, dins de poc temps serà una necessitat imprescindible: veuran que el seu punt fort és la llengua, que en oblidar-la rebaiaven la qualitat i el valor del seu pensament i els seus propis mèrits. Si en cerca d'una més grossa extensió minven la intensitat de les seves idees i la profunditat de la seva acció, fan un tort enorme als seus ideals i fan un tort enorme a la seva personalitat humana. La idea de la immensitat fa perdre la noció de la terra.

Tot això ho diem sense cap menyspreu pel castellà, ni amb cap intenció xovinista. Ho diem com una norma de llibertat; ho diem per amor a la cultura obrera, per amor a la justícia obrera, que sempre ha d'ésser elevada moral i espiritual del poble, però del poble de carn i ossos, no d'una abstracció irreel.

J. AIGUADER I MIRO

de canó, com sovint s'ha volgut pretendre. I seria començar malament una actuació esportant deixar a l'estacada els presos socials.

No ens quedaria més remei a les esquerres catalanes, que allanar-nos amb l'ultra-dreta. I fracassar.

Raons de dret i de conveniència, doncs, advoquen per tal que els elements burgesos compresos dins l'esquerra catalana breguin decididament a favor dels presos per delictes socials. Només una por que entel·la l'entusiasme col·lectiu podria conduir-los a negar la justícia i la pròpia conveniència.

Cal, doncs, treballar i no pas fletament. Posar-hi aquell entusiasme i aquella convicció que ja ens ha donat un cop la victòria.

No abandonem els presos socials!

ROSEND LLATES

Associació de Teatre Selecte

En la VII sessió teatral que el diumenge vinent, dia 22 del corrent, a les deu de la nit, tindrà lloc al teatre de l'Orfeó Gracienc, aquesta Associació inaugurarà la tanda de teatre estranger amb l'estrena de la tragicomèdia en set actes, "Era un home", de Max Deauville, traduïda al català pel nostre poeta Ventura Gassol.

L'aportació a l'escena catalana d'aquesta novíssima producció, una de les més definitives—segons l'opinió del prestigiós crític Camille Puget—del teatre expressivista, forosament ha de resultar interessantíssima per a tots aquells que verament es preocupen del moviment renovador del teatre. El reconegut prestigi d'aquest escriptor belga com a novel·lista i com a dramaturg, constitueix ja una garantia d'èxit. A més, el triomf assolit a París i a Bèlgica amb la representació de "Era un home", fa esperar que a Barcelona hi ha d'ésser atorgada per part de la crítica i el públic la mateixa distinció. Ventura Gassol n'ha fet una traducció acuradíssima que en res desdvia de l'original i serveix en tot moment l'interès i exactitud d'expressió que la caracteritza i distingeix.

De la presentació escènica se n'encar